

Fylkestomt til studentboliger?
Martin Henriksen i Arbeiderpartiet går inn i nytt fylkesting med planer om å gi studentsamskipnaden fylkets tomter å bygge på.

Side 4

Bodegaen på randen av nedleggelse
Fordi engasjementet er synkende i studentsamfunnet kan det bli nødvendig å stenge av Café Bodega i Hovedgården. De siste ildsjelene trygler om hjelp.

Side 7

Kaffe gir lavere strykprosent
Statistikk fra universitetskantinene viser at samfunnsvitere og humanister har høyest kaffeforbruk. Juristene drikker halvparten så mye kaffe og har dobbel strykprosent.

Side 10

Mentor for kvinner i Akademia
Næringslivets mentorpraksis overføres til universitetet for å skaffe flere kvinnelige professorer og amanuensiser.

Side 11

kultur

Dikterpersonlighet med sans for Tromsø
Den prisbelønte forfatteren og dikteren John Burnside forkynner myk og stillferdig poesi på Litteraten.

Side 18

Alternativet Tromsø
Med protest mot et stivnet kunstbegrep åpner en ukjent gruppe døren for de mange innelåste talenter i byen.

Side 20

Giger der Grosse
Mannen som tegnet monstret i Alien hentet inspirasjon fra sine egne mareritt.

Side 24-25

Med politikk skal politikk fordrives
Ab Via-redaksjonens første utspring i Utopia.

Side 26

m

Leder
Til banken etter brød

Kronikk
Norsk Studentunion kjemper for internasjonale studentrettigheter.

Side 2

Leserbrev
- En bomberom-beboerinnens beretninger
- Apologi for en student
- Til Junita Karlsen
- Feministisk visvasteoris uforenlighet med humanismens idealer

Side 16

Husk Utopia på Internett:
WWW.UTROPIA.NO

Med nådegave fra Gud

Ine Camilla Bjørnsten har hatt en visjon. Hun får en stor manns verk over seg, og så taler arbeidet gjennom tastaturet hennes. Som oversetter for Hålogland Teater unngår hun å bli oversett.

Side 19

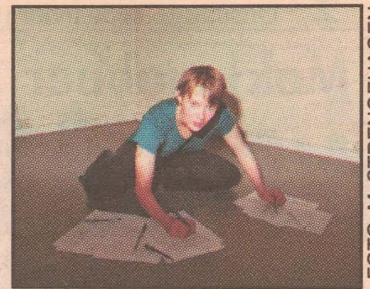

FOTO: M. STRENGEHAGEN

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 15
- 15. september 1999
- Uke 37
- 24. årgang

Sterke signaler fra statsbudsjettet: Stillinger klare for ferske akademikere

FOTO: REIDUN FAYE

100 nye arbeidsplasser kan bli realiteten hvis Norsk Senter for Telemedisin får 10 ekstra millioner over statsbudsjettet. Verdens helseorganisasjon og USAs forsvardepartement vil dessuten betale for verdens beste kompetanse. Sivilingeniører, samfunnsvitere, jurister, økonomer og helsepersonell søkes på Universitetet i Tromsø.

Side 5

Verken penger eller jobb

- Bare teori. Studentenes endeløse kamp for eksamen resulterer ikke i kremjobb eller god fortjeneste. Med hovedfag fra hum.fak. kan man ende opp på klesbutikk eller eldresenter - i beste fall?

FOTO: HANNE STIEN

Side 13-15

Okkupasjon

Utopia følger med når byens løse fugler bygger rede i et gammelt dødsbo. Kommunen og private eiere lar hus stå tomme og forfalle mens unge og studenter nektes brukbare leieavtaler.

Side 6

FOTO: HANNE STIEN

Møkkajobber

■ Først hytter vi med nevene mot det elendige tilbudet, om at vi er eneste universitetsby i Norge uten ditten eller datten, så går vi på byen flokkevis og storkoser oss med penger fossende ut av bølter og spann. Er det ikke frustrerende å være student? Uansett kan vi puste lettet ut over at valgkampens grusomme landeplage er over.

■ Det uavhengige arbeidsmarkedet bugner av fristende jobber for oss arrogante som innser at det er fritt fram for den som vil. Sidevis med stillingsannonser i avisene er bare toppen av isfjellet – de beste jobbene tør man selvsagt ikke lyse ut i storformat for hvem som helst. Med hovedfag og en tanke initiativ har vi masser av ressurser å fremby alle andre enn Statoil og Manpowers vaske- og sekretærjobber. Postterminalen og diverse driftsavdelinger dynges ned av studenter i sommerferien – jobber vi mildest sagt er overkvalifiserte til. Småkommunene, og spesielt nordpå, kryper på sine knær for å få et oppegående studentansikt i formannskapet, men jobben er uinteressant med mindre man har et mål om å redde hjembygda. Fylkestingene lesses ned av asosiale individer hvorav en av hundre duger til å skrive sin egen CV, og selv på Stortinget er det langt mellom de som ville klart laud i matte, for ikke å snakke om statsvitenskap.

■ Altså får vi studenter krype til vi finner ut at taxisjåfører ikke er Einstein og Pink Floyds sidemenn. Lokalpolitikere likeså. Uten å kritisere våre "folkevalgte" på universitetet, virker det lavmåls å slikke skoene til et bystyre som ikke vet forskjellen på debit og kredit når poster skal ut eller inn. Inn kommer pengene fra våre forgjengere som gadd kikke over gjerdet til naboen og spørre om aksjefond eller sin egen doning. Ut går pengene etter svinn og renters rente.

■ Takket være teoriens ildsjeler ligger alle tenkelige fremgangsmåter til suksess foran oss på lesesalspulten og venter på noen som vil mer enn å pugge empirien og grue seg til eksamen.

■ Kunnskapen er penger, makt, studenthus eller hva vi vil når Heidegger, Frisch, Keynes, Friedman, Michael Hammer eller noen andre er pedagogiske nok til å trenge gjennom det kryperske skinnnet av en post-norsk student.

■ Nok valgkamp, gled dere til eksamen!

Studentar, solidaritet og Solidaritetsaksjonen 1999

Terje Haugen, internasjonalt ansvarleg i Norsk Studentunion.

Norsk studentunion (NSU) arrangerer denne hausten Solidaritetsaksjonen 1999. Aksjonen skal rette seg mot studentar i Noreg. Unionen har stått bak denne forma for solidaritet anna kvart år sidan 1995. I 1995 var fokuset på situasjonen i Øst-Timor, i 1997 på Marokko sin okkupasjon av Vest-Sahara og no i 1999 på situasjonen for våre medstudentar i Jugoslavia. I denne teksten vil eg freiste å skissere tanken bak og arbeidet framover med slike prosjekt.

Tanken

Kva er no ein solidaritetsaksjon? Sjølv omgrepet solidaritet blir brukt på mange måtar og med ulikt innhald. Den tydinga NSU legg til grunn, er å vise samhald med studentar i andre land i ein vanskeleg situasjon. Dette blir på mange måtar naturleg for ein studentorganisasjon. Bak sjølve solidaritetsaksjonen ligg det grunnleggjande tankar for Norsk Studentunion: Der ein ikkje har fred, støttar vi andre til å oppnå det, der menneskerettane blir trampa på vil vi støtte kampen for menneskerettar. Der det siviliserte samfunn blir truga vil vi delta for ein betre samfunn, og der retten til utdanning ikkje er tilstade, vil vi være med på å få utdanning. Derfor er Norsk Studentunion med på å støtte studentar i Jugoslavia for eit betre tilvære og ei lysare framtid. Vi vil markere dette gjennom å gjere studentar i Noreg medvitne på våre medstudentar i Jugoslavia sin kvardag og den ublide lagnaden mange av dei møter.

Solidaritet og Norsk Studentunion

Norsk Studentunion er ein interesseorganisasjon for studentar. Dette gjer det naturleg at vil syne å syne solidaritet på studentane sine premisser. Det er meininga at kvar einskild student sjølv må ta stilling til korleis ein vil være solidarisk. Solidariteten kjem ikkje av at NSU arrangerer Solidaritetsaksjonen 1999, men den kan være kimen til den solidariteten som du som student kan sette ut i livet. Det er mange måtar å gjere dette på og det er di utfordring som student i ei kaotisk verd å finne ut korleis. Å samle inn brukte datamaskiner, lærebøker på engelsk og liknande, elles anna akademisk grunnmaterieil for å støtte gjenoppbygginga i Jugoslavia er ein god start. Til dømes blei ein sjuandedel av bøkene ved Universitetsbiblioteket i Oslo brukt til dopapir og tørkerullar sist haust. Men dette må skje lokalt der ein kjenner til tilhøva på dei einiskilde institusjonane før ein kan gjere noko nasjonalt.

Unnskyldningar finst i hopetal for ikkje å gjere noko: Kva med andre trenge? Kva med mine egne studiar? Kvifor skal eg gjere dette? Kvifor skal eg bry meg? Bør eg fortrenge min egen egoisme til fordel for andre? Svara må du gje sjølv, og finn du svara, finn du også solidariteten. Det er som kjent ei enkel oppgåve å kritisere dei som

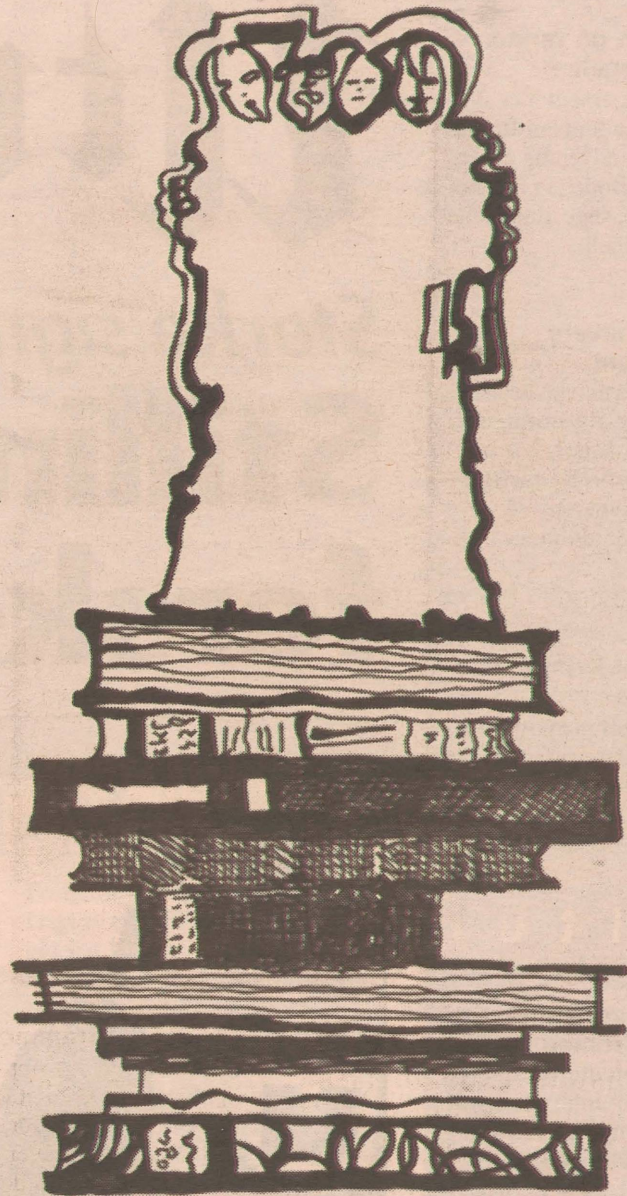
gjer noko, men la ikkje det stogge kreativiteten og solidariteten.

Solidaritetsaksjonen 1999

Då det serbiske regimet for alvor tok over makta i Jugoslavia, blei mange studentar råka: Studentar med «feil» etnisk opphav i Kosovo blei fysisk henta av universiteta, professorar måtte skrive under på avtalar der ein mellom anna ikkje kunne kritisere leiinga i landet, morsmålsundervisninga blei fjerna og lærematerieil var ikkje til å oppdrive. Vi kan ikkje berre sjå på at våre medstudentar blir mishandla på det grovaste. Overtrampa er så grundig dokumenterte at det ikkje gjev rom for tvil. Her kjem Solidaritetsaksjonen 1999 inn i biletet. Mange studentar i Noreg vil vonleg få eit tilhøve til det som ligg til grunn for nyhendene sine krigstypar og utropsteikn, slik at biletet blir meir nyansert. Slike problem som ein står ovanfor i Jugoslavia er ikkje noko som kan forklarast etter svart-kvitt modellen. Arbeidsutvalet har difor starta arbeidet med å gjennomføre ein solidaritetsaksjon, og internasjonalt ansvarleg arbeider særskild med aksjonen som samsvarer med våre mål som mellom anna er nasjonal og internasjonal kamp for politisk og religiøs trusfridom, ytringsfridom og kamp mot rasisme, fascisme og kvinneundertrykking. Solidaritetsarbeidet er i hovudsak konsentrert om studentar, dei- ra organisasjonar og utdanning generelt. Det er likevel ikkje mogleg å skilje undertrykking av studentar frå den gene-

relle politiske situasjonen i eit land. Dei verkemiddel som då følgjande er aktuelle for Norsk Studentunion sitt solidaritetsarbeid, er politisk og økonomisk støtte til utsette grupper, der akademisk boikott kan være eit politisk verkemiddel når eit uttrykt ønskje frå motstands-rørsla i det aktuelle landet, auka engasjement i studentmassen om internasjonalt solidaritet og langsiktige arbeid konsentrert om enkelte tema. Norsk Studentunion ynskjer å drive eit aktivt informasjonsarbeid i Noreg om sitt internasjonale solidaritetsarbeid og arbeide for auka engasjement blant studentar. På bakgrunn av dette ynskjer vi som jobbar i Norsk Studentunion no å sette eit nyansert fokus på konflikten i det tidlegare Jugoslavia og då spesielt retta mot regimet i Serbia og gjennom dette prøve å sette fokus på forhold i vår umiddelbare geografiske nærleik, i vår eigen bakgård.

Når vi snakkar om konfliktfylte områder er det ofte noko fjernt noko, som helst er på den andre sida av kloden. Men Jugoslavia er ikkje på den andre sida av kloden. Det er så altfor uhyggjeleg nært. Det tar omtrent like lang tid å reise frå Bodø til Oslo som det tar å reise til Beograd frå Oslo, og det seier meir om avstanden til Beograd enn avstandane i Noreg (for dei geografisk interesserte kan det opplystast om at avstanden Oslo-Tromsø samsvarar avstanden Oslo-Sicilia). Noreg er, som dei fleste kjenner til, ikkje verdas navle, og det veit dei fleste som har vore utanfor nasjonen sine grenser.

På Kanten av stupet?

Finnes det en globalisering med menneskelig ansikt? – Nei, svarte Carl Erik Schultz, tilsynelatende helt i samsvar med tilhørernes og den andre foreleserens forutinntatthet.

Ole Martin Jenssen
Mette Strengenhagen (foto)

Immanuel Kant så for seg menneskers aksept av eiendomsretten som en usynlig kontrakt mellom mennesker. Allmennheten kan bruke makt for å sette et hinder for et hinder mot sin egen frihet. En må godta at folk omvelter det økonomiske systemet. En slik ny start vil være smertefull, hevdet sosialøkonom Carl Erik Schultz på internasjonalt seminar.

Global ghetto

– Vår erfaring med globaliseringsprosessen er at den produserer ulikheter, konstaterte Ingrid Eide. Som et tidligere medlem av UNESCO-kommisjonen har hun førstehånds kjennskap til problemstillingen.

Ifølge Eide er globaliseringen markedsfiksert. Integrasjonen mellom stater fremtvinges av multinasjonale selskapers søken etter profitt og markedsandeler. Dermed forsvinner menneskene – de blir bedriftenes middel til å nå kommersielle mål.

”Human Development Report” fra UNESCO-kommisjonen forsøker å tallfeste menneskelig velstand. I stedet for å bruke Brutto nasjonalprodukt per person, tar rapporten utgangspunkt i ”Human development index”(HDI). Utviklingsindeksen HDI bruker livslengde, kunnskap og levestandard for å måle utvikling.

– Rapporten gjør mennesket til mål, ikke middel, sa Eide til forsamlingen på Mack-kjelleren.

Stramme tøyler

Flere U-land tok opp lån fra de vestlige landene på 70-tallet. Nå er det på tide å betale tilbake, og for at dette skal kunne gjennomføres krever Det internasjonale pengefondet og Verdensbanken omstruktureringer i landene. U-landene må kutte i budsjettene sine, og Eide mente dette går ut over helse -og utdanningssituasjonen i land som allerede sliter for å avhjelpe økende problemer med folkehelsen.

”Human Development Index” påpeker hvor i de enkelte landene flaskehalsen for videre utvikling ligger. Ved å bruke indeksen internt i land, ser en hvordan ressurser kan fordeles bedre for en positiv utvikling. Mange fattige land bruker i dag store midler til prestisjeprojekter og militær makt. Disse midlene kunne bli brukt til utdanning, helse og til å heve befolkningen over fattigdomsgrensen.

Den militære politikken i landene vil internasjonale aktører derimot ikke blande seg inn i, siden dette defineres som landenes interne anliggender.

Å eie fortida

Både Ingrid Eide og Carl Erik Schultz, professor i sosialøkonomi i Tromsø, utpekte de multinasjonale selskapene som syndebukker fordi de utnytter lokalbefolkningen i de enkelte landene.

Patentsøknadene har økt drastisk de siste årene, med det resultat at fremskritt for menneskeheten bare forbeholdes de rike. Det er ikke bare oppfinnelser som patenteres, men også oppdagelser. For eksempel tas det patent på ekstrakter fra

planter som vokser vilt i naturen. Dermed mister befolkningen retten til de ressursene som finnes i deres eget hjemland.

Avmakt overfor markedet

– Markedet er bra til mye, mener Schultz. – Det gir effektivitet men tilfredsstillende ikke livsviktige behov for mennesker.

– Det er særlig de *moralistiske* landene som taper på globaliseringen. Satsning på arbeiderrettigheter og miljøvennlig produksjon gir høyere kostnader for de enkelte bedriftene. Dette stiller fattige land på et vanskelig valg – økt produksjon og høyere BNP/C, eller økt levestandard og høyere HDI.

– Det er alltid en ny Røkke som står klar om noen faller fra, legger sosialøkonom Schultz til.

Vilje og evne

Schultz setter fingeren på enkelte svakheter ved UNESCO-rapporten, blant annet at den ikke dekker det som kommer til å skje eller prosessene som leder fram til det. Selv om rapporten viser vilje til å styre utviklingen, utelater den å diskutere om noen har evne til å påta seg styringsoppgaven, og om det i det hele tatt er mulig å styre globaliseringsprosessen.

Ensporet tankegang

Det var i det hele tatt en meget ensporet utgave av internasjonalt seminar som var på plakaten. Globaliseringen ble svartmalt, og publikum fikk bekreftet for oss selv at forskjellen mellom de fattige og de rike bare vokser.

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, og du når flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

Rune Vik Hansen er på krigsstien igjen, TSI er nødt til å påpeke at de er bundet av årsmøtets vedttak, samt en personlig historie fra bomberommet, kan du lese på leserbrevsida.

side 16.

Utopia

Studentavis | Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Andreas Høy Knudsen

Fungerende kulturredaktør:
Micael Wynn

Deskansvarlig:
Ole Martin Jenssen

Fungerende fotoansvarlig:
Mette Strengenhagen

Internettansvarlig:
Harald Groven

Redaksjonen:
Anders Lilleheim, Asbjørn Bartnes, Hadi Lile, Hallgeir Løland Torpe, Hanne Stien, Ingrid Hedlund, Kari Mette D. Eliassen, Marianne Søndmør, Marte Bull-Njaa, Mikael Kahn, Mona Varpe, Ragnhild Vik Nilsen, Reidun Faye, Rune Thomassen, Siri Jeanette Pedersen, Siv Tofte, Stian Andreassen, Thomas Johansen, Vegar Andreassen.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66 (Desken)
90 52 56 03 (tips og saker)
97 65 08 41 (annonse)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
ole.martin@tromso.online.no
Internett:
<http://www.utopia.no>

ISSN:
0806-9611

Trykk:
Bladet Tromsø,
Opplag:
5000

Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud, evt.
www.utopia.no/annonse.html
Neste deadline:
24. september 1999
Neste utgivelse:
28. september 1999

Saksa

STUDVEST

Billig øl

– Studentorganisasjonene svartmaler studielånet, mener Christian Vennerød, redaktør for Dine Penger. Samtidig avliver han myten om at en øl i studietiden egentlig koster det dobbelte, fordi en må betale tilbake med renter. Faktisk koster en øl til 30 kroner bare 32-36 kroner når rentene er betalt.

Mindre velferd i Bergen
Studentsamskipnaden i Bergen (SiB) vil ha sitt regnskap i balanse. Dette kan bety dyrere semesteravgift, dyrere mat og at studentene ikke får refundert penger etter legebesøk.

– Velferdsdelen kan tåle et lite underskudd, og vi bør holde velferdstilbudet slik det er i dag, sier studentrepresentant Ivar Strand i SiB.

UNIVERSITAS

Neglisjerte studenter

Politikerne i Oslo bryr seg ikke om studentene. I alle fall ikke om vi skal tro Espen Widding, leder av studentparlamentet. Dette har han kommet fram til etter å ha lest partienes valgprogrammer.

Byråleder Fritz Huitfeldt sier seg enig i kritikken og mener studentene ville blitt høyere prioritert dersom de hadde hatt stemmerett i kommunen.

Mulighet for studielånsforhandlinger

Arbeiderpartiet ønsker årlige forhandlinger om støtteordningen. Dette vil gi studentene atskillig mer makt over pengemengden som hvert år brukes til lån og stipend.

– Slik det er i dag kommer studentene for sent inn i beslutningsprosessen. Ved at de kommer inn i prosessen før regjeringen legger frem sitt budsjettforslag, vil de styrke studentenes innflytelse, mener Arbeiderpartiets Thomas Norvoll.

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM

NTNUlovlig

En diplomstudent hevder at administrasjonen ved NTNU har solgt adressen hans til konsulentfirmaet McKinsey. Dette er ulovlig, fastslår datatilsynet. Studiedirektøren ved NTNU innrømmer at det ved flere tilfeller er blitt solgt adresselister. Ordningen revurderes i lys av de opplysningene som nå er kommet frem.

Studenthytta lenge leve?

Studenthytta i Trondheim står i fare for å bli nedlagt. Hytta trenger betydelige midler til brannsikring, samt til modernisering av kjøkkenet. Idrettslaget ved NTNU klarer ikke å skaffe de to millionene som trengs for å holde liv i hytta, melder Under Dusken.

Bustadoffensiv for studentane

I valkampen prata AP og AUF i Troms om tomtesubsidiering for å skaffe billige ungdomsbustadar. Styreleiar i studentsamskipnaden vil ha 300 universitetsnære studentbustadar innan 5 år.

Hallgeir Løland Torpe
(tekst og foto)

For Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø) vil fylkeskommunalt bustadengasjement føre til fortgang i arbeidet med studentbustadbygginga. Med Troms fylke sine "gratistomter" kan SiTø dessutan tilby studentane husleigeprisar dei vil vere fornøgde med, trur Jon Christian F. Nordrum i SiTø.

Sosialøkonomistudent og AUF-leiar Martin Henriksen har nettopp fått seg plass som AP-representant i Troms fylkesting. Til Utropia kjem han med lovnader om å arbeide for at det blir rimelege bustadar med 10 minuttsgange til universitetet. Han trur dette vil vere eit bra tiltak med tanke på studentrekrutteringa, og dessutan trur harstadværinga at slik bustadsatsing i Tromsø vil vere fornuftig distriktpolitikk.

Bustadkrise

– Situasjonen i dag er at Tromsø ofte vert nemnt i sameåndedrag som Oslo når det er snakk om boligkrise. I sterk konkurranse med andre studentbyar, og i ei tid med fråflytting, må vi her i Tromsø få gjort nokre grep for å stimulere bustadsituasjonen til det betre, hevdar den unge AP-ungdomspolitikaren.

I valkampen vart Martin Henriksen og andre AP-politikarar avbilda i avisa Nordlys oppunder ein skogteig rett ovanfor Dramsvegen. Skogen her vil Troms Arbeiderparti gjerne ofre til bustadforemål. Andre sentralt lokaliserte eigedomar kan også bli aktuelle.

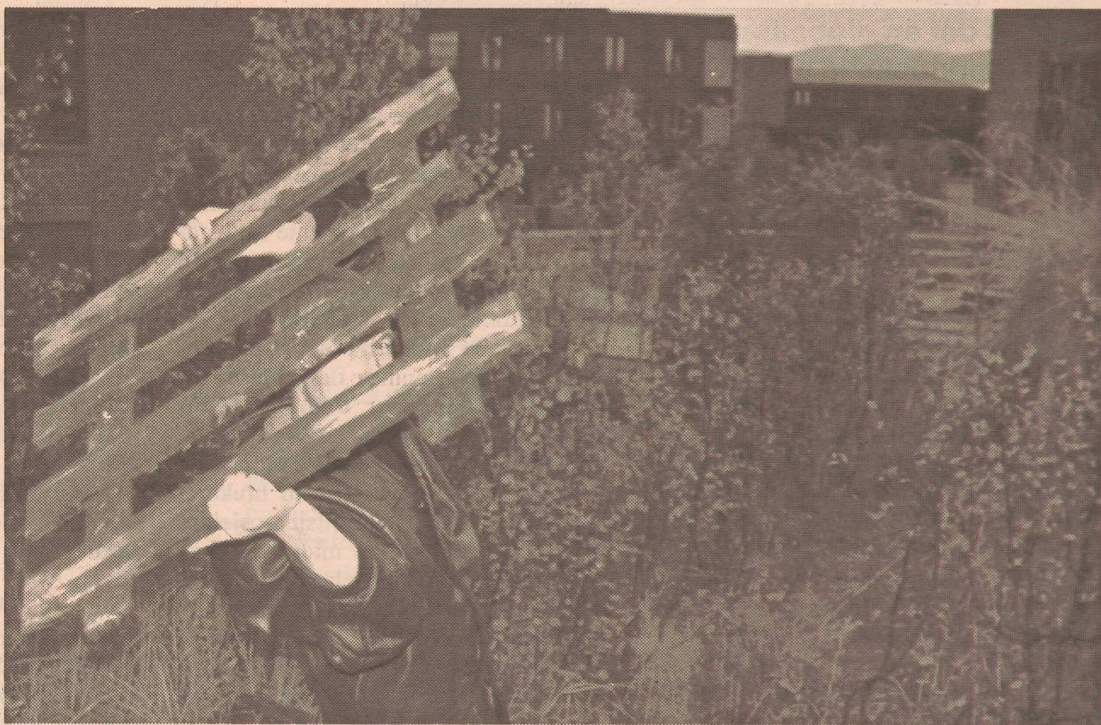
– Fylkeskommunen bør kvitte seg med ledige tomter for ein symbolsk sum mot at aktørar som tek over eigedomane forpliktar seg til å bygge bustadar basert på non-profit drift, uttaler Henriksen.

Attraktive tomter

Henriksen ser gjerne at det blir studentsamskipnaden som engasjerer seg i denne bustadsatsinga. Likevel vil AUF-fylkesleiar med studieplass på NFH arbeide for rimelege bustadar i

Martin Henriksen, leiar i Troms AUF, vil arbeide aktivt for fleire ungdomsbustader.

Jon Christian F. Nordrum vil gjerne at nye studentbustader skal ligge nær universitetsområdet.

Tromsø for studentar, skuleelevar og unge i etableringsfasen – sjølv om det ikkje skulle bli SiTø som får hand om dei attraktive eigedomane som Troms fylkeskommune forvaltar i dag. Det overordna meiner han er at bustadprosjekt basert på "gratis" tomtosal skal vere eit viktig bustadpolitisk verkemiddel for å dempe prispresset på leigemarknaden her i byen.

Nordrum kan tenke seg å bygge studentbustader på fylkeskommunen sine attraktive tomter. Samskipnaden og departementet har rekna seg fram til til at for kommande 5-årsperiode vil

det vere behov for vel 300 nye studentbustadar her i Tromsø. Gunstige tomteprisar og attraktiv lokalisering vil gjere det langt lettare for SiTø å satse på nye studentbustadprosjekt.

Størst dekning i Norge

Han tvilar på at det akkurat no er politisk stemning i Troms fylkesting for slikt tomtosal til givlekk-pris. Det Nordrum derimot er sikker på, er at dette nettopp er eit velregissert valkampspel av Arbeiderpartiet. SiTø-leiaren håpar det likevel skal gå rette vegen i denne saka fordi han meiner fylkeskommunen no

for alvor må byrje å legge til rette for kompetanseutvikling i Tromsø og i heile tatt Nord-Noreg som landsdel.

– Prisane på den lokale leigemarknaden er heilt horrible, men heldigvis ikkje like ille som i Oslo, seier Nordrum og held fram: – i høve til dei andre universitetsbyane har Tromsø høgast andel studentar i samskipnads-bustader med 20 prosent dekning. Slike tal imponerer ikkje SiTø-leiaren. Nordrum meiner Tromsø rett og slett må ha høgast mogeleg andel så lenge leigemarknaden her i byen er så elendig.

Telemedisin trenger folk

Løyve på 10 ekstra millioner kan dekke 100 av 450 ønskede prosjektstillinger på telemedisinsenteret, som håper at studenter fra Universitetet i Tromsø kan besette disse.

Andreas Knudsen
Reidun Faye (foto)

Nestleder Sture Pettersen i Norsk Senter for Telemedisin (NST) har 450 prosjekterte stillinger som må legges på is dersom Stortinget ikke vedtar ekstrabevilgninger. Det er økonomien som hindrer utbygging, og kommunalminister Odd Roger Enoksen har lovet 10 millioner ekstra på statsbudsjettet. I tillegg kommer muligheten for å innhente midler fra utlandet.

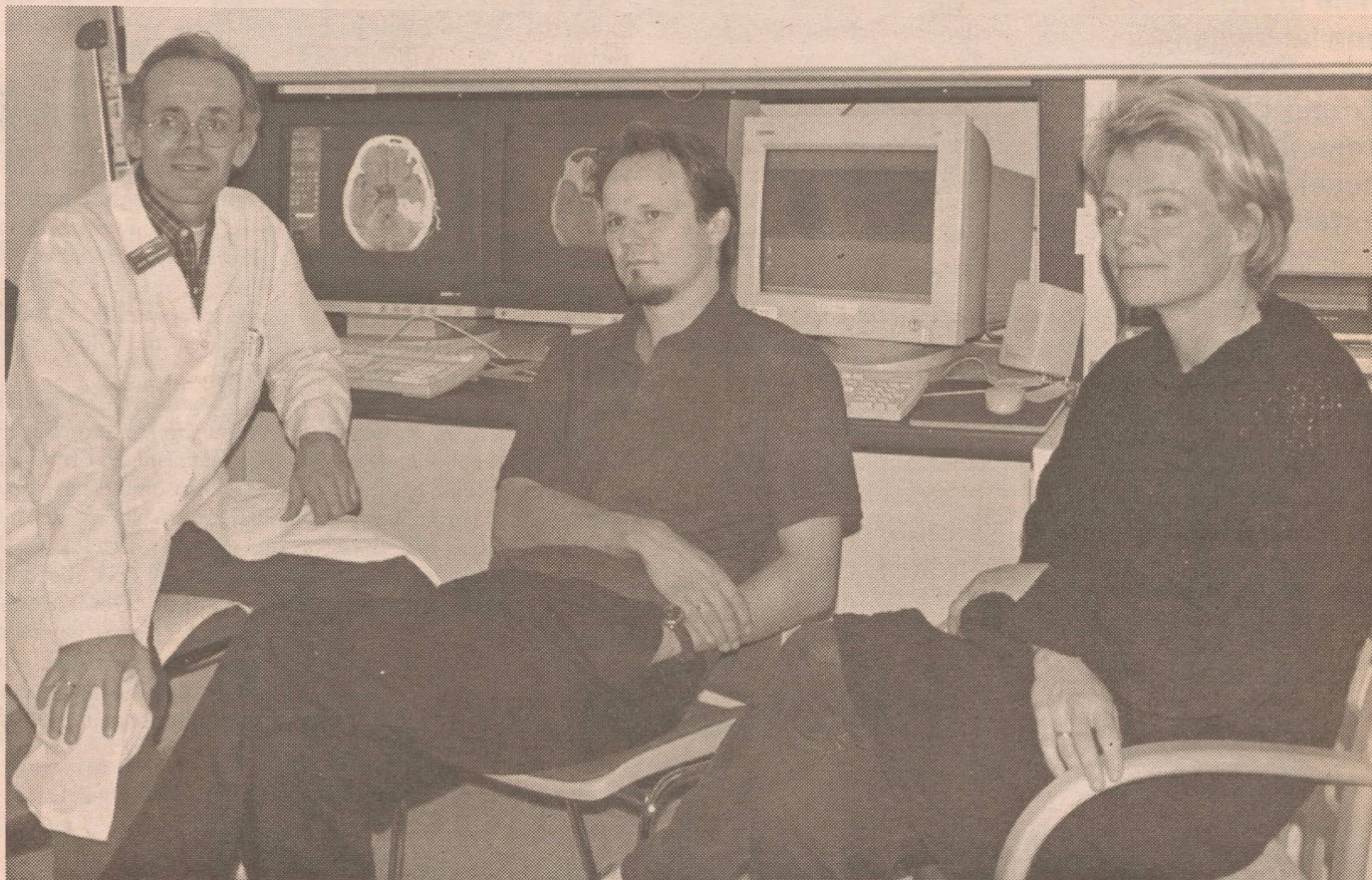
– Vi fortjener vår nasjonale rolle innen telemedisin, men det er vanskelig å finne spesialkompetanse til prosjektengasjement, sier Pettersen til Utopia. Han mener søknaden om 100 nye stillinger har gode muligheter til å nå igjennom. Helse- og sosialdepartementet kan spare 10 millioner kroner årlig på hud, øre-nese-hals i Nord-Norge, ifølge Pettersen.

Utdanningsdirektør Eivind Bråstad-Jensen i fylkeskommunen har en glødende entusiasme for telemedisinsenteret:

– Det geografiske taler for Tromsø som senter for denne spisskompetansen, sier utdanningsdirektøren.

Høy status i utlandet

Amerikanske myndigheter og norsk næringsliv betaler hundrevis av millioner for løsningsene Norsk Senter for Telemedisin (NST) utvikler. Undersøkelser som ble gjort for noen år siden, viser at de rundt 30 ansatte i NST tilbyr løsninger for flere pasienter enn de ti største amerikanske operatørene til sammen. Dermed ligger den lille avdelingen i Tromsø i verdenseliten innenfor sitt område. Verdens helseorganisasjon (WHO) vurderer å gi avdelingen status som "collaborating centre", og forsvarsdepartementet i USA har signalisert at de vil bidra med sitt for å realisere senteret. Signalet går ut på mellom tre og 20

F.v. Overlege Jan Størmer, Eva Gjerdrem og Sture Pettersen. Bak et CT-bilde av pasient med intracerebral blødning.

millioner dollar per år i en fireårsperiode, ifølge leder Steinar Pedersen.

– Jeg er overbevist om at vi får en oppstart av byggetrinn én i løpet av 1999, sier Steinar Pedersen. Nylig var medisinske og økonomiske eksperter fra det amerikanske forsvarsdepartementet på befaring i Tromsø.

– Vi jobber en masse overtid, forteller nestleder Sture Pettersen, – man må være litt gær'n for å ta visse utfordringer. Utopia får opplyst at lønningene ligger ned mot fylkestariften, noe som tilsvarer vanlig sykepleierlønn.

Enormt kompetansebehov

For å fungere som landsdekkende telemedisinsenter trenger NST teknologiløsninger og organisatoriske endringer i helsevesenet. Dessuten må pasienter og medisinsk perso-

nell ha opplæring og informasjon for å utnytte mulighetene. Kontinuerlig omstrukturering og tilpassing krever toppkompetanse både i jus, økonomi, politisk teori og teknologi.

– Vi satser på et inngående samarbeid med fakultetene, sier Eva Gjerdrem. Selv er hun cand.polit. med hovedfag i statsvitenskap fra Tromsø. Telemedisinsenteret er uavhengig av stillingshjemler og legger selv opp sine arbeidsrutiner og satsningsområder. Behovet for tjenestene ble beregnet til ett tusen arbeidsplasser i 1997.

Hittil er det ikke innledet formelle samtaler med universitetsledelsen, men Gjerdrem håper å kunne ta opp stipendiater på doktorprogram så snart som mulig.

– Det finnes ingen spesifikk utdanning for denne jobben, sier Sture Pettersen – det er tverrfaglig.

Må utvides

– Vi er helt avhengig av telemedisinsk avdeling for å få materiale ut til lokale sykehus og bringe inn data igjen, sier mangeårig overlege Jan Størmer ved røntgenavdelingen på RiTø. Hans avdeling analyserer CT-bilder av hjernen ved hjelp av computertomografi, en teknikk som åpner for digital overføring av data.

– Automatisk billedtjenning kan jobbes med av hovedfagsstudenter, utbryter Størmer når Utopia spør hvilken spesialkompetanse som kreves.

Hittil har NST måttet avvise en rekke oppdrag og forespørsler på grunn av manglende kapasitet, noe Sture Pettersen beklager.

– Vårt mål er å tilby likeverdig helsetjeneste til folk der de bor.

Dette er telemedisin:

Begrepet telemedisin bruke som helse-tjenester der man i stor grad benytter informasjons- og kommunikasjonsteknologi som hjelpemiddel. Dette gir pasienter tilgang til lege og relevant informasjon, uavhengig av hvor pasienten, legen eller informasjon befinner seg.

NOEN PROSJEKTER:

Internasjonalt samarbeid og utvikling

NST samarbeider i Nordvest-Russland for å utvikle løsninger til en region med vanskelig infrastruktur.

IntraMed

NST vil bedre nettverkene slik at helsepersonell i hele landet lett kan bruke deres kompetanse og utveksle informasjon.

Teleoftalmologi

NST vil bedre forholdene for diabetes ofre ved å innføre mobile enheter som kan oppsøke pasientene i nærmiljøene. Dette vil kompensere for spesialist mangelen og redde synet til flere.

Telegeriatrisk nettverk

NST har bidratt til å bedre behandlinga for eldre ved å bygge ut nettverk for kommunehelsetjenesten.

Dette trenger telemedisinsenteret i Tromsø for å lykkes:

Sivilingeniører, helsepersonell, IT-eksperter, samfunnsvitere, økonomer, jurister og andre.

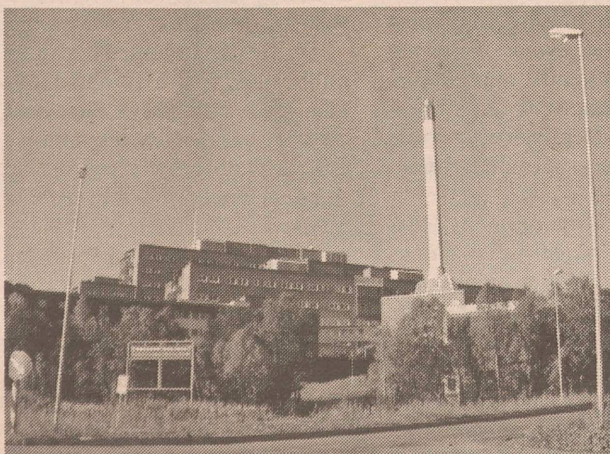

FOTO: HANNE STIEN

Sorggruppe

Ved dødsfall i nær familie og vennkrets oppleves sorg. I studenthverdagen kan det være vanskelig å bearbeide disse følelsene hvis en ikke får noen å dele de med.

Studentpresten og Studentenes Sosialtjeneste inviterer studenter i sorg til å være med i en sorggruppe. Gruppen har kontinuerlig inntak, og møtes hver 14. dag på prestekontoret. Ønsker du å vite mer om gruppa, så ta kontakt med:

Psykolog Dorrit Rosenkranz
Studentenes sosialtjeneste
77 64 45 95 / 77 64 5323
Studentprest: Tor Stranda
Breiviklia 3 Rom 031, UiTø
77 64 40 97 / 91 34 20 23

Tromsø trenger okkupanter

Hele ni prosent flere enn landsgjennomsnittet bor trangt i Tromsø. Samtidig lar kommunen og private huseiere tomme hus forfalle.

Siri Jeanette Pedersen
Hanne Stien (ill.foto)

I 1997 ga Tromsø kommune ut heftet "boligsosial melding". Tallene viser at Tromsøs be-

folkning bor trangere enn resten av landet. Det må tillegges at disse tallene er noen år gamle, og at antall søkere til universitetet i år gikk opp med 11 prosent. Meldingen oppsummeres med at boligmassen i Tromsø er ung og at byen har en høyere andel leiere enn i andre byer. Private hybler ligger om lag 45 prosent høyere i pris enn studenthybler. Meldingen konkluderer med at "Staten må bygge flere studentboliger i Tromsø!"

Kommunens økonomiske problemer, underskudd og gjeld hindrer eventuelle planer om nybygg og oppussing.

30 år uten vedlikehold
Budsjettet gikk ut i null på be- kostning av vedlikeholdet. På 70-tallet ble det bygget om lag 100 midlertidige boliger på Nedre Håpet. 56 av disse regnes som "dårlige" – i løpet av 3 tiår har det ikke blitt brukt penger på vedlikehold. Det blir blant annet hevdet at det ikke er økonomisk forsvarlig å restaurere husene, og videre at de bør rives. Boligsjef Aslaug Nikolaisen betegner situasjonen som lite ønskelig.

I Alkeveien og Ravneveien står 8 hus ubebodde. Disse er etter boligsjefens eget utsagn "gitt opp". Utopia inspiserte boenhetene; dører stod ulåste og toromsleiligheter var ferdig oppvarmet med strømmen på.

Med en god lås på døren ville plassen være beboelig for de ikke fullt så kresne.

Ensomme hus

Byantikvar Johanne Sognnæs hevder overfor Utopia at det blir satt av alt for lite penger til vedlikehold i Tromsø. Mange hus har en såkalt uklar plasssituasjon – man avventer i noen tilfeller en redegjørelse om faktisk vern eller en mulig investor i framtiden.

Sognnæs finner forfallet i sentrum direkte sørgelig. Hun savner engasjement fra byens unge:

– Ensomme hus roper regelrett etter selskap, sier hun.

Det har ikke lyktes Utopia å få tak i tall over ubebodde private boliger. Observasjoner gjort på hele Tromsøya tyder allikevel på at tallene er høye – sannsynligvis atskillig høyere enn for boliger i kommunal eller statlig eie.

Sjelden politisak

Paragraf 395 i straffeloven definerer husokkupasjon som en forseelse og tillater ikke uvedkommende å ta seg inn i annens bolig. Strafferammen er blant lovens laveste.

– Dette er en forseelse som kun blir bøtelagt, kommenterer politiadjutant Hanne Gran ved etterforskningsavsnittet på Politistasjonen i Tromsø. Dersom kommunale bygninger inntas til boligformål, må kommunen begjære offentlig påtale for å forfølge saken videre, noe som hittil ikke har hendt i byen.

– Vårt avsnitt har ikke hatt en slik sak på bordet i nyere tid, sier Gran til Utopia.

– Kan politiet rykke ut etter naboklager?

– Vi må ha fått klarhet i om det er en sivilsak eller en straffesak først, dessuten må vi ha fått inn anmeldelse fra fornærmede (boligeier, red.anm.) sier Gran. Hun påpeker videre at bevisbyrderegelen gjør det vanskelig å finne skyldige i en husokkupasjonsak.

Hvordan

okkupere

sitt eget hus

1. Ett stk. hus

2. Et åpent vindu

3. Et fritt antall boløse våghalser med et nytt hjem.

**DET BESTE
ALTERNATIV TIL BRILLER
OG KONTAKTLINSER:
LASIK**

LASIK er en smertefri laserbehandling. Den gir så raskt resultat at de fleste kan være uten briller/kontaktlinser og tilbake i full aktivitet allerede 24 timer etter operasjonen.

Monica Johansen, student ved UiT her vært veldig nærsynt for bare få uker siden. Nå, etter LASIK ved SynsLaser, kan hun gå fritt på tur uten briller eller kontaktlinser

SynsLaser-klinikken har lengst erfaring i Norge med LASIK. Flere av våre kirurger er selv operert ved SynsLaser, noe som er enestående i Norge.

**Ring grønt nr.
800 82 82 2**

**Studentrabatt
kr. 1 000 pr. øye**

SynsLaser

SynsLaser i Tromsø
Fjæreveien 6. 9024 TOMASJORD
Fax: 77 63 96 41

E-post: synslaser@usa.net Web: www.synslaser.com

Ulovlig handling?

Vi er unge og vi er tafatte. Vi nøyter oss med en bedriten studiefinansiering, et utmagret studiebudsjett, en deprimer prest som statsminister og ikke minst minimale hybler til skyhøye priser. Vi er flinke til å syte, særlig over boligsituasjonen. Vi bor i sofa, spiser i sofa, sover i sofa...

Kan man egenhendig snu på disse omstendighetene? – Noe som resulterer i at man kan ta mer enn ti sammenhengende skritt i eget husvære, uten å gå i ring? Du bor gratis... Men til hvilken pris? Blir du oppdaget, vil det kanskje få konsekvenser.

Husokkupasjon er ikke lovlig, det er litt ulovlig. Men mest rampete. Bruk øynene. Byen har oppsiktsvekkende mange forlatte hus, både i privat og kommunalt eie. Neglisjerte og slitne boliger er tross alt fullt beboelige.

Foruten Ungdommens Husoppptøyene på 80-tallet finnes ikke kjente tilfeller av okkupasjon i Tromsø. Kanskje en ikke ser skogen for bare trær.

– Joda, en krenker tilsynelatende eiendomsretten, men det å benytte seg av et hus som eier tydeligvis har gitt opp, bør ikke betegnes som en kriminell

handling. Det burde heller ikke straffes deretter.

De fleste studenter har ikke nubbesjangs til å ta opp boligglån, kjøp er utelukket. Etter seks studieår har man kastet ut minst 180.000 kroner i husleie og står igjen med det dobbelte i studie- gjeld.

Å overse lovboten for egen personlig vinnings skyld er sjeldent akseptert. Gjøres det forsvarlig og gjennomtenkt, kan en okkupasjon i minstefall bli møtt med forståelse.

– Og jo flere vi er sammen... – Okkuper?

Hvor er initiativet?

Café Bodega sliter med rekruttering av frivillige for å holde stedet åpent. Framover kan studenter møte en stengt dør til universitetets eneste kafe hvis ingen stiller opp.

Kari Mette Darell Eliassen

Bodegaen er definitivt inne i en krise. Noen få ildsjeler har stått på gjennom alle vaktene siden bodegaen åpnet for et par uker siden, og tiden og kreftene renner ut, ifølge bodega-sjef Frank Fredheim.

Normalt holder Café Bodega åpent mellom klokka elleve og fem, noe som nå er blitt umulig å gjennomføre. Kafeen vurderes stengt noen dager, slik at de få kafevertene skal få lest litt fag.

Lesesalitere

Frank Fredheim mener rekruttering til ikkefaglige aktiviteter er et generelt problem på universitetet.

– Studentene er alt for opptatt med å slite stolene på lesesalen, istedenfor å engasjere seg sosialt og kulturelt, sier Fred-

heim, som mener at mange ikke innser at for et bedre faglig utbytte må en også delta sosialt. Det faglige og det sosiale går ofte hånd i hånd, og ved å engasjere seg i andre ting enn pensum oppretter en nye kontakter og interesser, og det er en god erfaring å ta med seg. Fredheim påpeker at han flere ganger har sett studenter som har startet beskjedent med tre timers arbeidsuke i Bodegaen og derfra gått videre til andre verv på universitetet.

Må ha nye folk

Bodegaen har eksistert i sin nåværende form siden våren 97, og er ment som et supplement til kantinene. Serveringa består av

kaffe, te og nogo attåt. Man streber ikke etter å utvide menyen, for det krever mer både av utstyr og av de som jobber der, ifølge Fredheim. I bodegaen arrangeres fredagskafe,

spilleklubb og andre sosiale arrangementer. Det selges billetter til de fleste tilstelninger på universitetet.

– Dersom Café Bodega må stenges, taper studentene et populært samlings- og pausested i studiehverdagen, hevder Fredheim, som håper nye studenter melder seg til å ta en vakt i uken og redde kafeen.

– Studentene er alt for opptatt med å slite stolene på lesesalen, istedenfor å engasjere seg sosialt og kulturelt

Elisabeth Arrars trenger sårt hjelp til å holde Café Bodega åpen.

ILLUSTRASJONSFOTO: HANNE STIEN

Darwin og bibelkritikk på slakterbenken

Professor Eta Linnemann tok veien fra Tyskland for å overbevise byens studenter om at evolusjonslæren og moderne bibelkritikk bør byttes ut med en tro på Bibelen som en reell kilde til kunnskap.

– Jeg har lært at du kan stole på Guds ord, sa professor Eta Linnemann til sine tilhørere på universitetet.

Geir Heggås Bakkevoll
(tekst og foto)

Under overskriften «Darwinismen – ubestridelig fakta eller vaklende teori» gikk den tyske professoren Eta Linnemann til angrep på evolusjonslæren. Hun hevdet at teorien har sin bakgrunn i renessansens plassering av mennesket i sentrum for all vitenskap, og at evolusjonismen ikke er noe annet enn en personlig avgjørelse om å ikke tro på en skaper. Darwin var den første som tok dette trosvalget innenfor naturvitenskapen, men ifølge den tyske professoren er det flere grunner til å trekke Darwins valg i tvil.

Ifølge Linnemann er svært få av de mutasjonene vi kjenner til, en overgang til et bedre stadium, og det finnes ingen eksempler på overgang fra én art til en annen.

– Et menneskeskjelett ble funnet og kombinert med et

apeskjelett som lå like ved. Slik oppstod løggen om denne overgangen, hevdet Linnemann.

– Evolusjonismen er ingen vitenskapelig retning, men en ideologi. Du har derfor mulighet til å velge å tro på en skaper eller slå din skaper i ansiktet med å fornekte ham. – Men denne beslutningen har evige konsekvenser.

Vaklende beviser

Det synoptiske problem har Eta Linnemann ikke noe til overs for:

– Troen på at evangeliene etter Matteus, Markus og Lukas har så mye til felles at de ikke kan betraktes som selvstendige betraktninger ført i pennen av øyenvitner, sa hun. Med bare 22 prosent like ord de tre evangeliene imellom hevdet Linnemann at bevisene for den litterære avhengigheten er vaklende.

– Ingen sensor vil beskyldes en eksamenskandidat for juks

dersom han leverer en oppgave der 22 prosent av ordene er felles med en annen besvarelse over samme tema, poengterte Linnemann.

Ett av flere syn

– Sier du med dette at det er synd å se på Bibelen som en litterær kilde for å utvide forståelsen av den? – Som kristen kan jeg vel ikke akseptere at min tro ikke kan kombineres med bibelkritikk? spurte en av de få oppmøtte studentene på foredraget.

– Formkritikkens største synd er å hevde at det vi vet om Jesus ikke kommer fra ham selv, men fra den senere tradisjonen. Slik blir det for eksempel akseptert at Jesus blir fremstilt bare som menneske, og ikke som Guds sønn, svarte Linnemann.

Leder Øyvind Norderval ved institutt for religion ved UiTø pekte på at ikke alle bruker tokildhypotesen innenfor bibelkritikken på samme måte.

- English - summary

Debate on Globalization

The recent International Seminar brought together the social economist Karl Erik Schultz and Ingrid Eide, a former member of a UNESCO-commission. The two scholars debated the effect of globalization on issues such as equality, patent laws and the environment. They reiterated a familiar skepticism of international markets and multinational corporations, and called for stricter international control.

New Thoughts on Teaching

The quest for new teaching methods has prompted the university to join UNISCENE, a network of organizations seeking to improve the rigid conditions in higher education. A new workgroup has been formed to introduce the ideas at the long awaited week of creative thinking in October.

Increased Funding for Telemedicine

The government has decided to grant an extra ten million kroner to the establishment of a centre for telemedicine in Tromsø. The grant still falls far short of the needed amount, and significant parts of the project will be put on hold if extra funding is not allocated. The centre got unexpected support from the business community and the American ministry of defense when they announced their plans last year. - We aim to provide health services where people actually live, says assistant director Sture Pettersen.

Student Café in Difficulty

The university's only student run café suffers from an acute lack of volunteers. The café, which has been a great success since its initiation in 1997, cannot find students to staff its many activities. The manager, Frank Fredheim, blames the intense performance pressure at a university level for the students' apparent indifference.

Famous Poet in Tromsø

The Scottish poet and writer John Burnside visited Tromsø recently. Burnside lectured an enthusiastic audience at Teaterkafeen on the poetic aspects of everyday life. A local philosopher said Burnside was a man "who finds silence possible", and drew analogies to Kafka. Burnside is a celebrated author and has recently won the Cosmopolitan Poetry Prize and the Geoffrey Faber Memorial Prize.

Critique of Bibel Criticism

Professor of theology, Eta Linne-mann, renounced the scientific revolution and spoke against recent literary approaches towards scriptures. Current comparative studies of the gospels fail to prove that the disciples were influenced by each other.

- In my view, it is more likely that their similarity reflects the fact that they have witnessed the same event, said Linne-mann. She resisted the proposed changes to her original schedule. - Had I known there was going to be a debate on Darwin, I would have come better prepared.

Studentbasert kompetanse

Professor Alan Jenkins fra England tilbyr ekspertise på alternative undervisningsformer i realiseringen av det humanistiske prøve-fakultetet i Tromsø.

Vegar Andreassen

Merkelappen forsøksfakultet for nye undervisningsmetoder har allerede gitt seg utslag i endrede fagplaner og eksamens-

former ved flere fag på Hum.fak. Nå hentes det inn kompetanse utenfra som skal se på UiTØ med åpne øyne og vurdere de nåværende rutiner.

Nye impulser

Professor Jenkins fra Oxford Brookes University er invitert for å komme med nye impulser og forslag til forbedringer, gjerne ukonvensjonelle og radikale forslag, heter det i programmet. Han skal lede ei uke med seminarer og workshops, hovedsakelig for de universitetsansatte, der fokus settes på al-

ternative undervisnings- og læremetoder.

Studentdeltakelse

Uka kulminerer torsdag i et seminar om studentsentrert læring, der også studentene skal delta. Leder for studentrådets arbeidsutvalg på Hum.fak., Asbjørn Bartnes, er positiv til initiativet og oppfordrer alle studenter til å delta og engasjere seg.

- Det dreier seg om spørsmål om det studentene kanskje er mest opptatt av, nemlig undervisning og læring, samt eksamensform og evaluering.

Gratis sjanse for akademikerne

Intern teknologi, læringsferdigheter og prosjektbasert undervisning venter rundt hjørnet med kreativ uke.

Hanne Stien
Mette Strengenhagen
(foto)

- Hva kan jeg si? - Halleluja! er Tove Bulls kommentar til kreativ uke i begynnelsen av oktober. Tove Bull mener dette tiltaket er flott, og oppfordrer både ansatte og studenter til å delta. Eidi Ann Hansen og Torgeir Knag Fylkesnes har styret i ryggen når de lokker med en rekke spennende forelesninger og seminarer med ledende akademikerne fra Tromsø og utlandet.

- Det er viktig å sette søkelyset på vårt eget universitet, ikke bare det som foregår på universitetene i Europa. Derfor vil vi stille med både interne og eksterne forelesere. De eksterne foreleserne er hentet inn fra Danmark, England og Sveits, forteller Eidi Ann Hansen.

Det blir ingen omlegging av ordinær undervisning under den kreative uka, slik det tidligere ble annonsert. En seminarrekke på kveldstid vil stå for de nye pedagogiske innslagene. Her har man blant annet fått en indremedisiner og en samfunnsmedisiner til å debattere løsningen på røykeproblemet i samfunnet.

disiner og en samfunnsmedisiner til å debattere løsningen på røykeproblemet i samfunnet.

Eidi Ann Hansen poengterer at kreativ uke bare er innledningen til noe universitetet skal arbeide videre med.

- Målet med arrangementet vil selvfølgelig være å få UiTØ erklært som nasjonalt forsøksuniversitet, derfor har vi også invitert Jon Lilletun til Tromsø, sier hun. For at det hele skal fungere oppfordrer Eidi Ann Hansen fakultetene og foreleserne til å engasjere seg. Ifølge henne får personalet på universitetet en gratis sjanse til å forbedre studiekvaliteten, noe som siden 1995 har vært et satsingsområde.

Under kreativ uke deler direktøren ut en undervisningspris på hele femti tusen kroner som skal gå til den læreren som har gjort den beste jobben for sine studenter. Tidligere forsøk på å innhente kandidater har mislykkes, men nylig har studieavdelingen mottatt flere nominasjoner til universitetets beste lærer - prisen.

Torgeir Fylkesnes, Margrete A. Brose og Eidi Ann Hansen er ildsjelene bak kreativ uke.

Internasjonal pedagogisk standard

Nye ideer til læring er tatt med fra fem utenlandske universiteter og skal skreddersys instituttene på universitetet.

Andreas Knudsen
Hadi Lile (foto)

Studentsentrert læring (SCE) var i fokus på UNISCENEs to uker lange sommerskole på Universitetet i Roskilde. University Network of Innovative Student-Centred Education består av studenter og lærere fra England, Nederland, Danmark, Sverige og Norge.

Universitets- og høyskoleansvarlig i studentstyret Margrete Allern Brose forteller til Utropia at nye ideer fra sommerskolen skal prøves ut og anvendes i forbindelse med *Kreativ Uke*, som studenter i universitetets styre arrangerer i oktober.

- Variasjon er viktig, vi bør ikke adoptere de

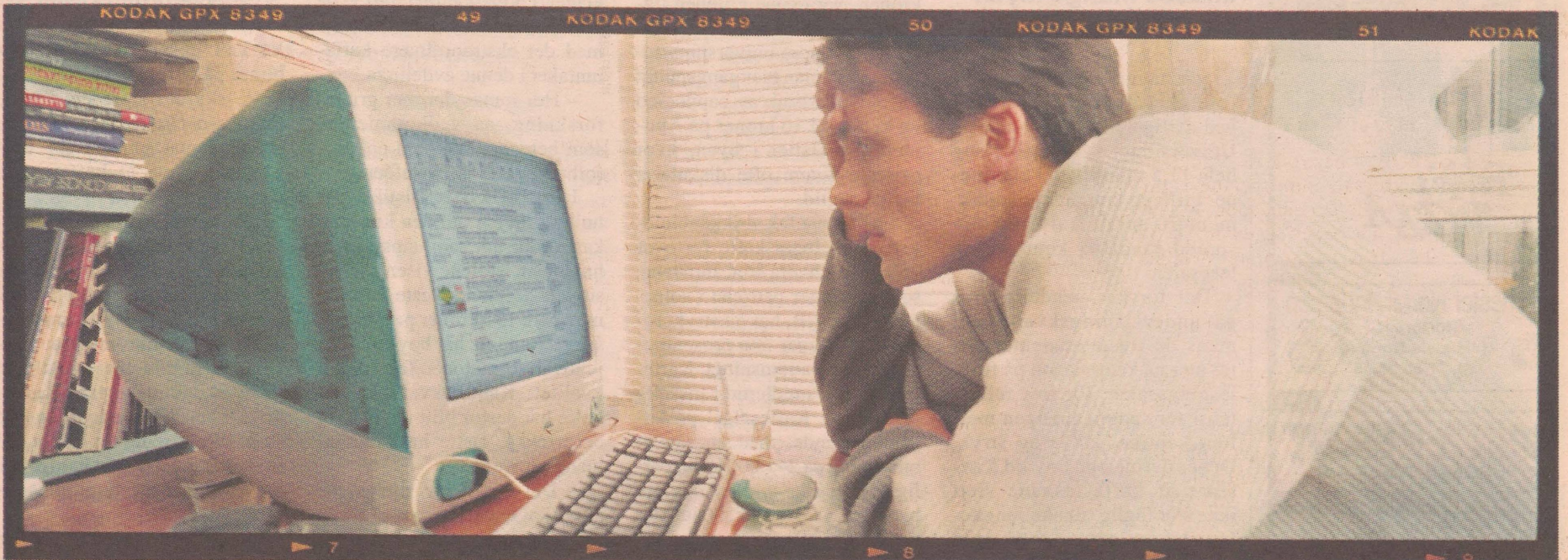

andre sine modeller, forteller Allern Brose. mener hun at læringa blir mye mer spennende når studentene aktivt deltar i selve undervisninga.

I vår opprettede UiTØ en UNISCENE ar-

beidsgruppe. Kristine Bentzen (engelsk), Beryl Stenvold Hirsh (praktisk-pedagogisk seminar) og Margrete Allern Brose (matematikk) mener det finnes mye alternativ undervisning på universitetet som kan kartlegges

Til deg mellom 18 og 25 år

www.telenor.no

Vil du jobbe kjappere på nettet og samtidig holde telefonlinjen åpen, bør du slå til nå. Fram til 30. september 1999 har vi nemlig et unikt tilbud til deg.

- Ingen abonnementspris på ISDN fram til 1. desember 1999
- Ingen abonnementspris på Familie og Venner Internett fram til 1. desember 1999
- Inntil 3 ekstra telefonnumre uten ekstra kostnader fram til 1. desember 1999
- Halv pris på etablering av ISDN (nå kun kr 495,-)

To telefonlinjer og raskere Internett. Med ISDN får du to telefonlinjer på ett abonnement. Du kan surfe på nettet og samtidig ha en telefonlinje ledig. Både oppkobling og surfing på nettet går mye raskere med ISDN. Med rett utstyr kan du til og med bruke begge linjene samtidig, slik at du surfer med 128 kbps!

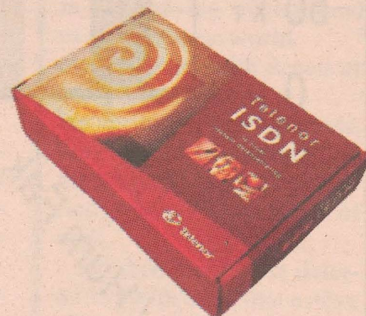
Flere telefonnumre. Bor dere flere sammen, kan det være greit å vite at et ISDN-abonnement gir dere inntil 10 telefonnummer. Det betyr at alle kan ha sitt eget nummer! Og diskusjonen om hvordan telefonregningen skal deles blir historie.

Familie og Venner Internett. Du får mellom 22-30% rabatt på surfing, avhengig av hvor mye du surfer. (Gjelder Internett-leverandører med 810-nummer.)

Tilbudet gjelder deg mellom 18 og 25 år. NB! Fra 1.12.99 må du betale vanlig abonnementspris for ISDN Basis, Familie og Venner Internett, samt evt. ekstra telefonnumre. Hvis det er tjenester du ikke vil beholde er det bare å ringe 140.

Kjøp ISDN nå! Bestill ISDN ungdomstilbud hos nærmeste Telenor-forhandler eller hos Kundeservice på telefon 140.

Priser fra 1. desember: ISDN Basis kr 219 pr. mnd. Familie & Venner Internett kr 10 pr. mnd. Ekstra telefonnumre kr 13 pr. mnd pr. nr.

ISDN Basis
÷50%

Studentrabatt

Rabatten gis ved visning av gyldig studentbevis og betalt semesteravgift. Rabatten gjelder varer til ordinær pris.

expert
elektromarked
midt i sentrum!
J.M.HANSEN
Storgt. 56 tlf 77 66 55 00

Stortorget 2
tlf 77 61 11 66
Peppi's PIZZA

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3
(vis a vis Domus)
tlf. 77 68 26 55

WINTER SPORT
SPORTSHUSET A/S

Bowling & Squash
Stakkevollvn 49
tlf 776 19770
Åpent 10:00-24:00
alle dager

Elsa M. Systue
Vestregt. 1, tlf. 77 65 64 31
Forhandler for SINGER og PFAFF

KAFFE · TE · KRYDDER
Taras
DUFTER OG GAVEARTIKLER
Markedsplassen tlf 776 82254

H. Mydland
STUDENTENES EGEN SLAKTER
Skippergata 15
tlf 77 68 21 16

Britt's
BOUTIQUE
Storgt. 89 og Jekta
tlf 77 60 19 80

SKINNMASTEREN
VEITASENTERET - TLF 77 61 25 01

JENSENS
EURO SKO
Torgsentret - Storgt. 79
tlf 77 68 15 63

TSI
er ansvarlig for
studentrabatten.

Drikk deg til ståkarakter

Finnes det en sammenheng mellom kantineliv og strykporsent? Hvem sitter mest i kantina av realister eller samfunnsvitere? Ved å grave i samskipnadens kaffestatistikk knuses mange myter om studentlivet.

Vi går nå inn i oktober, kaffeforbrukets definitive toppmåned. Årlig heller studentene på Universitetet i Tromsø i seg hele 11,5 tonn kaffe i kantinene. I tillegg kommer et udokumentert antall kaffetraktere spredd rundt på kontorer og lesesaler.

Det forskes uendelig mye på undervisningskvaliteten, mens de fleste studenter sitter mer på kantina enn på forelesningssalen. En stor felles teori ser sammenhengen mellom kantine, kaffe og stryke. Det er dermed på høy tid å avsløre at kaffeslaskene slett ikke står faglig tilbake for økologiske tepimpere med egen kopp i skolesekken.

Psykologi drikker mest
Vitenskapelige tall viser at de som stryker aller minst, er psykologistudentene. Til tross for noen av universitetets høyeste prestasjonskrav, i tillegg til psykiske selvanalyser, har disse studentene et rekordforbruk av kaffe. Hver av dem bruker 371 kroner og 22 øre i året på kaffe, mot humanistenes og samfunnsviternes beskjedne 152,92 kroner. Når denne gruppen ligger på halvparten av kaffeforbruket til andre universitetsstudenter, må man ta utgangspunkt i et høyt forbruk av cappuccino og kaffen til 16 kroner på Amtmannens Datter i byen, hvor samfunnsvitere ofte diskuterer fag på dagtid.

På Mat.nat.fak. drikker biologer og geologer kaffe for over 350 kroner hver i året. Juristene, som tilbringer pausene i sofane utenfor UB, har en strykporsent som ligger åtte prosentpoeng over gjennomsnittet. Kaffeforbruket er imidlertid vanskelig å regne ut. Kaffesalget på UB går strykende, med en samlet omsetning på 245.000 kroner årlig. Det er ikke mulig å avgjøre hvor mye av dette de 500 juristene på UiTø står for, sammenlignet med de fem ganger så tallrike

SV- og Hum'erne som diskuterer sine teorier i to kantiner over brett på brett med kaffekopper. På ISV-kantina drikkes det kaffe for hele 227.000 kroner.

Svart kaffe?

Også kvalitative feltstudier må til for å kartlegge kaffesituasjonen på universitetet. Mye tyder på at kvaliteten har mye til felles med studietilbudet hva angår klager. I NFH-kantina traff vi på en l. amanuensis vi konfronterte med det ekstraordinære kaffeinntaket i denne avdelinga.

– Her trengs det mer grunnforskning, sa vedkommende, som betegner seg som en storforbruker av kantinekafféen.

Utopias kaffestatistikk slår hull på myten om den konstant kaffedrikkende samfunnsviter og humanist. Tallene viser universitetets desidert laveste forbruk, med bare 157 kroner per student årlig. Hum.fak. har høye mål om innovative metoder for studie-kvalitet. Kantinekvaliteten på kaffe har derfor blitt neglisjert i en årrekke. Dette har frustrert mang en student.

– Det kreves av studentene at vi skal engasjere oss til tusen i problem- prosjekt- og idiotbaserert læring, mens vi må lepe i

oss en sørpe av en drittkaffe i pausene, sier den rasende humanisten Hans Martens til Utopia.

– I enhver sammenheng blir vi hengt ut for miljøhatere og kooperative svin fordi vi misliker grønn kaffe. Jeg begynner å tvile på om denne kaffen er godt for annet enn å slutte å drikke kaffe, utbryter Hans Martens.

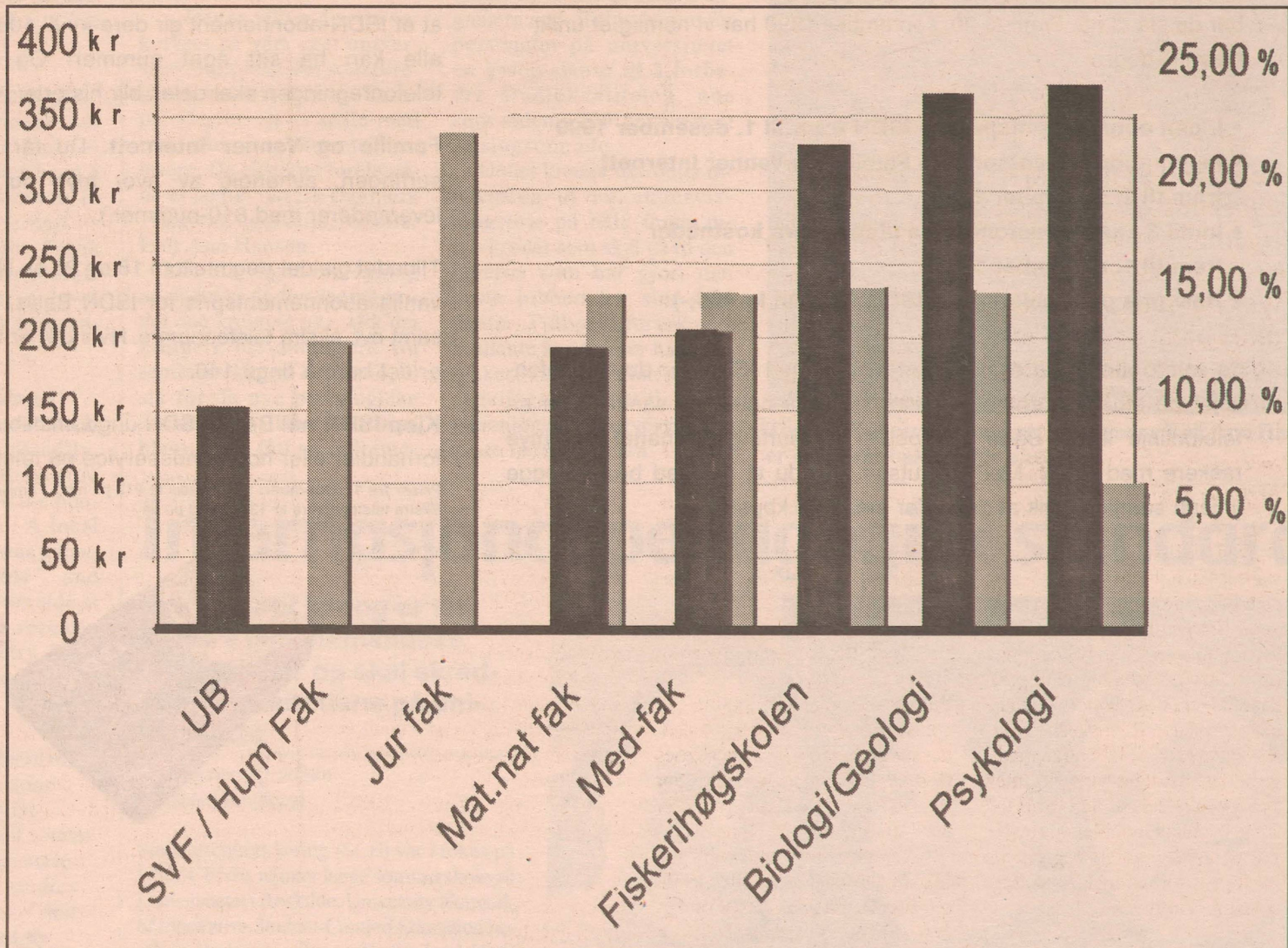
Røykeforbud kveler kaffesalget

Vi kan dessverre ikke stole blindt på Utopias kaffeindeks. Dette skyldes store mørketall, såkalt svart kaffe. Ingen kilder i studentsamskipnaden tør lenger innrømme at kaffen skal være svart.

Det vi vet, er at kaffeforbruket i Hovedgården falt til en tredjedel av tidligere mengde da det ble innført røykeforbud høsten 1996. Ingen i samskipnaden turde innrømme at røykekuttet umiddelbart medførte store økonomiske tap. Kaffedrikkingen i Hovedgården har stupe til en tredel av nivået før røykeforbudet. Dette har ført til omsetningstap i hundretusen-kronersklassen.

Harald Groven
Andreas Knudsen

SAMMENHENGEN MELLOM ÅRLIG KAFFEKONSUM PER STUDENT (SORT) OG FAKULTETETS STRYKPROSENT (GRÅ).

Dementi

Jan Braathu er ansvarlig for politisk klarering av søknader til seksjon for prosjektsamarbeid med Sentral- og Øst-Europa. NSUs søknad til SOLAK ble behandlet av Katrine Martens i UD og ble ikke tatt med da søknadene ble samlet fredag 27. august, slik Utopia fikk opplyst at den måtte være.

Mentorprosjekt for kvinnerekuttering:

Bryter ned barrierer

Næringslivets nye mentorprosjekt tas i bruk når Universitetet i Tromsø skal øke kvinneandelen blant amanuensiser, professorer og forskere.

Marianne Søndmør
Tromsøflaket (foto)

Mentorprosjektet er et tiltak for kompetanseutvikling for kvinner som ønsker å kvalifisere seg til lederstillinger. Prosjektet går ut på at en erfaren person (mentor) fra ei spesifikk næring fungerer som rådgiver for en mindre erfaren person (adept). Dette vil for eksempel innebære at en kvinnelig amanuensis som ønsker innsikt i organisasjonsstruktur, lederskap eller karriereutvikling, får tilbud om samtaler med en mentor. Dette vil være et tilbud ved siden av vanlig

veileder. På denne måten ønsker UiTø å bygge nettverk som øker ny kunnskaps- og erfaringsutveksling.

– Prosjektet kan ses som et rekrutteringstiltak personalpolitisk eller som et lederutviklingstiltak i UiTøs likestillingsarbeid, sier likestillingsleder Tone Holmen ved personalavdelingen.

Barrierer på amanuensisnivå

Universitetet i Tromsø har per i dag 50 prosent kvinner blant stipendiatene, 30 prosent

– Prosjektet kan ses som et rekrutteringstiltak personalpolitisk eller som et lederutviklingstiltak i UiTøs likestillingsarbeid.

blant amanuensene og 10 prosent blant professorene. Både studentstyret og universitetets styre arrangerte forrige semester kurs for kompetanseheving på likestilling, kjønn og

kommunikasjon.

– Minst har det blitt gjort på amanuensisnivå. Her er barrierene størst, og denne stillingen vil ha høyest priori-

tet i virksomhetsplanen for likestilling, sier Holmen. Hun tror en av grunnene til at kvinners lederskap stopper ved amanuensisnivå er fravær i vesentlige fora hvor beslutninger tas. Dermed får disse kvinnene mindre informasjon enn menn om hva som forventes til toppstillinger. Mentorprosjektet skal fungere som en drahjelp gjennom disse barrierene – helt opp til forskernivå. På denne måten ønsker UiTø å øke kvinneandelen i vitenskapelige toppstillinger.

Mannlig språk og ledelse

Prosjektet starter opp i høst og vil gå over en toårsperiode, avhengig av økonomiske overføringer. En selvfinansiering på 150.000 kroner suppleres av eksterne midler styret nå søker om. I løpet av prosjektperioden gis det forelesninger og seminarer for mentor og adept. Her tas det også opp tema som på ulike måter berører kvinner og menns muligheter til karriere og innflytelse i organisasjonen, kvinnelige og mannlig språk, ledelse og ledelsesstrategier.

Tone Holmen (bak) sammen med det tidligere Likestillingsutvalget.

Filologene blir arbeidsløse!

Tenk deg at du skal oversette en popstekst fra italiensk eller en bruksanvisning fra tysk. Dette må du få gjort på la oss si – et sekund (ja, det haster virkelig...). Kjappeste løsning er å mate inn teksten på internettstedet Babelfish.

Den italienske morgenavisen svømte lett igjennom Babelfish og endte opp i velklingende kvasi-engelsk. En gammel spanskpråklig love-mail som lenge hadde ligget og gulnet på bunnen av e-postkassa ble traktet gjennom en maskinoversettelse. Riktignok ble overflødigheter som følelser og språklige bilder brutalt barbert vekk, men hva gjør vel det når du i hvert fall for et øyeblikk innbiller deg at den grå pc-boksen foran deg har en intelligens som overgår en realfagstuddanna gullfisk?

Instant Übersetzung

Babelfish takler foreløpig å oversette mellom engelsk og henholdsvis tysk, fransk, italiensk, spansk og portugisisk. Norskmodulen må vi nok vente en stund med, det skyldes vel at vi er altfor få og er altfor god i norwenglish. Mater du inn en nettadresse, oversetter Ba-

belfish liksom godt hele internettstida.

Ordforrådet er stort, men evnen til å tolke nyanser er klønete. Hastigheten er utrolig, men slanguttrykk oversettes med en til tider komisk bokstavelighet. Avisartikler og forretningsbrev oversettes brukbart, men gjelder det også skjønnlitteratur?

– Det er få som tror det skal bli mulig å oppnå fullgode oversettelser i overskuelig framtid. Dette sier lingvistikkprofessor Helge Dyvik ved Universitetet i Bergen. I en årrekke har han forsket på denne teknologiens muligheter og begrensninger.

Flertydighet den store bøygen

Paradoksalt nok er det det som gjør språket håndterbart for den menneskelige hjerne – nemlig ordenes flertydighet – som samtidig gjør oversettelse til en hengemyr av spørsmålstejn for en datamaskin.

– Oversettelsen kan ikke bli perfekt. Enten må en gi avkall på kvaliteten, eller en må gi avkall på muligheten til å oversette en hvilken som helst tekst, forteller Dyvik. – Man kan oppnå god oversettelse på værmeldinger og bruksanvisninger. Skal en oversette andre typer tekster, må vi finne oss i at kvaliteten svekkes.

Babels forbedring

Dyvik forteller at i dataalderens

barndom på 50-tallet hadde man en optimistisk tro på at innen få år ville datamaskinene oversette godt. På 60-tallet knuste noen kritiske rapporter Akademiets tro på maskinoversettelse. Selv om språkforskerne midlertidig gav opp, fortsatte programvarehusene jevnt og trutt å utvikle programmer som mekanisk kjørte ord-for-ord oversettelser. Med stadig økende datakraft og gjennombrudd i datalingvistikken ble oversettelsesprogrammene etter hvert så sofistikerte at akademikerne fattet fornyet interesse for maskinoversettelse. En utløper av 50-tallets forholdsvis primitive ordbok-knuserer var Systran, som er motoren bak Altavistas Babelfish-tjeneste.

– Selve teknologien er velutviklet, det som mangler er dekkende språkbeskrivelser som grundig beskriver grammatikk og syntaks, forteller Dyvik.

– Her trengs det mer grunnforskning, legger han selvfølgelig til.

Akademia kjøpes

Microsoft headhunter nå teoretiske lingvister til sitt hovedkvarter i Redmond i California. I vårt tiår er kløften mellom akademisk språkforskning og utviklere av språkprogramvare atter minkende. Til slutt: filologene blir neppe arbeidsløse, de kommer snarere til å jobbe for Bill Gates.

ute_til_lunsj@yahoo.it (Utopias internettansvarlige)

Ibsen på Sanskrit?

Vi lot språkoversettelsen Babelfish prøve seg som Ibsentolker. Denne høyst utakknemlige rollen var vel programmet neppe noen gang tiltenkt. Gymnas-landeplagen "Terje Vigen" burde vekke behagelige poetiske minner. Derfor lot Utopia denne hellige kua av et dikt være prøvekanin for Babelfish. Vi kjørte derfor diktet gjennom ikke mindre enn ti dataoversettelser i fem språk for å se hvilken forfatning den kom ut i! (Nordisk-studenter og andre selvopnevnte forvaltere av norsk kultur frarådes på det sterkeste å lese videre, red. anm.) Av hensyn til de som sov i norsktime har vi trykt originalen til høyre.

Terje Vigen oversatt

Alive Grizzled uttermost too much remarkably (sic.),
equips in the console, sterile he never damaged,
in the shaving of the hand of the immense world,
the unnucleo with deceit or one guile; their eyes,
are uniform if in the periods, they would be burned and the majority would be worried, when it was a storm of nigh,
- and then the popola determined with them that estève always and later evaluated gave believed little to it not that
- no threat surrounds with Terje Vigen.

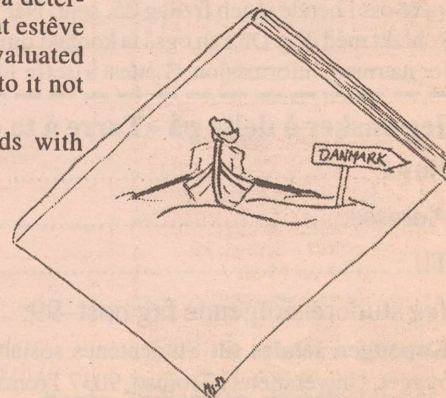
Terje Vigen original

(Der boede en underlig gråsprængt en på den yderste nøgne ø/ - han gjorde visst intet menneske mén/ hverken på land eller sjø;/ dog stundom gnistred hans øjne stygt, helst mod uroligt vejr./ - og da mente folk, at han var forrykt, og da var der få,/ som uden frykt kom Terje Vigen nær.

Altavista

(http://

babelfish.altavista.com)

STUDENTSTYRET
NSU - TROMSØ

Frist for innlevering av lister til urnevalget 1999

I hele uke 43 skal studentene ved UiTø velge nye representanter til Studentstyret. Det vil være muligheter for å forhåndsstemme fra mandag 11. oktober. I følge vårt reglement må listeforslag være innlevert 3 uker før første valgdag.

Fristen for å levere inn listeforslag er derfor satt til mandag 20. september 1999.

Listeforslag må leveres inn på Studentstyrekontoret innen denne frist for å bli med i valget. Følgende kriterier må være oppfylt for at en liste skal bli godkjent:

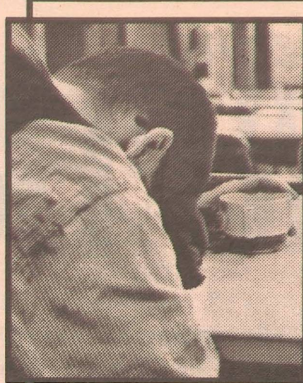
1. Den må tydelig angi hvilket parti eller gruppering listen gjelder.
2. Den skal inneholde minst så mange navn som det skal velges representanter, dvs. 10 personer.
3. Den skal inneholde en kort beskrivelse av listas valggrunnlag.
4. Hver liste skal ha en kontaktperson som underskriver listeforslaget.
5. Listeforslaget kan trekkes tilbake skriftlig inntil dagen før første valgdag.

Ved spørsmål kontakt Studentstyrets organisasjonssekretær på følgende måte:

Tlf: 77 64 42 02

Faks: 77 64 66 00

E-post: orgsek@sst.org.uit.no

Lei av trøtte medarbeidere?
Prøv en stillingsannonse i Studentavisa Utropia

RING TLF. 77 64 366 FOR TILBUUD.

STUDENTSAMSKIPNADEN

Studentsamskipnaden er en velferdsorganisasjon for studentene ved Universitetet og høyskolen i Tromsø. Vi driver ni studenthjem, sju barnehager, nitten kantiner og egen sosialtjeneste for studentene.

Informasjonskonsulent Vikariat 50% stilling

Vi trenger en vikar i 50% stilling for vår informasjonskonsulent som nå skal ut i svangerskapspermisjon. Vikaren bør kunne tiltre stillingen så snart som mulig, og senest 1. november. Arbeidstiden kan til en viss grad tilpasses informasjonskonsulentens behov, slik at han/hun kan kombinere stillingen med studier eller annet arbeid. Vikariatet gjelder t.o.m. 23.07.2000 med muligheter for forlengelse.

Arbeidsoppgavene vil bla. være:

- Produksjon/revidering av informasjonsmateriell
- Utforming av annonser
- Produksjon av pressemeldinger
- Produksjon av internavis

Vi søker en utadventt person med:

- Informasjonsfaglig bakgrunn/erfaring
- Universitets- eller høyskoleutdanning
- Gode samarbeidsevner
- Evne til å jobbe selvstendig

Lønnstr. 29-37 etter kvalifikasjoner i SSAF's lønnsregulativ for ansatte i studentsamskipnadene.

Spørsmål om stillingen kan rettes til informasjonskonsulent Nina Sjømo tlf. 77 60 77 07, eller ass.dir. Helen Knoph Larsen tlf. 77 60 77 03.

Søknad med vitnemål og attester sendes:

Studentsamskipnaden i Tromsø, Breivika senter, 9037 Tromsø

Søknadsfrist: 27. september 1999.

Invitasjon til deltakelse på «Tørre å ta ordet-kurs»!

Mange studenter har problemer med muntlig framlegging i grupper, for eksempel når de skal legge fram et gruppearbeid eller holde et foredrag for sine medstudenter. Noen er redd for å rødtme, andre for å begynne å skjelve, svette, stokke ordene, miste stemmen totalt eller kanskje til og med besvime.

Studentenes sosialtjeneste inviterer med dette til et "Tørre å ta ordet-kurs" for dem som ønsker å forebygge eller prøve å gjøre noe med slike problemer. Et utgangspunkt for kurset er at **det er tillatt å tabbe seg ut**. Dette ser vi på som en forutsetning for å skulle tørre å driste seg fram på i løpet av kurset.

Kursstart: Onsdag 6. oktober 1999, kl. 12.00

Sted: Studentenes sosialtjeneste, nordøstre hjørne av SVF-bygget, egen inngang.

Varighet: Kurset vil gå over 6 ganger i perioden 6. oktober - 22. oktober.

Møtetidspunkter:

Mandag 6. oktober	kl. 12.00 - 15.00
Fredag 8. oktober	kl. 9.00 - 12.00
Mandag 11. oktober	kl. 12.00 - 15.00
Fredag 15. oktober	kl. 9.00 - 12.00
Mandag 18. oktober	kl. 12.00 - 15.00
Fredag 22. oktober	kl. 9.00 - 12.00

Deltakerantall: 12

Kursleder: Psykolog Dorrit Rosenkrantz

Dersom du er interessert i å delta på kurset, kan du fylle ut nedenstående kupong og sende den til Studentenes sosialtjeneste v/Dorrit Rosenkrantz. Kupongen må være oss i hende innen fredag 25. sept. Når vi har mottatt din kupong, vil vi ta kontakt med deg. Du kan også ta kontakt direkte med kursleder på tlf. 77 64 45 95 for nærmere informasjon. (Lettest å treffe 14.-20. sept. 99.)

Jeg ønsker å delta på «Tørre å ta ordet-kurs» høst-99:

Navn:

Adresse:

Tlf.:

Jeg studerer følgende fag høst-99:

Kupongen sendes til: Studentenes sosialtjeneste v/Dorrit Rosenkrantz, SVF-bygget, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø

The International Peace Research Institute, Oslo (PRIO), is an independent research institute, founded in 1959. PRIO's annual budget is on the level of NOK 25 M, and the staff comprises some 55 people. The basis of PRIO's work is scholarly research. The Institute edits two journals - *Journal of Peace Research* and *Security Dialogue*. PRIO has also become actively involved in conflict resolution, and in facilitating dialogue and training in conflict resolution skills. Research at PRIO is organized in four strategic institute programmes: *Conflict Resolution and Peacebuilding*, *Conditions of War and Peace*, *Foreign and Security Policies* and *Ethics, Norms and Identities*.

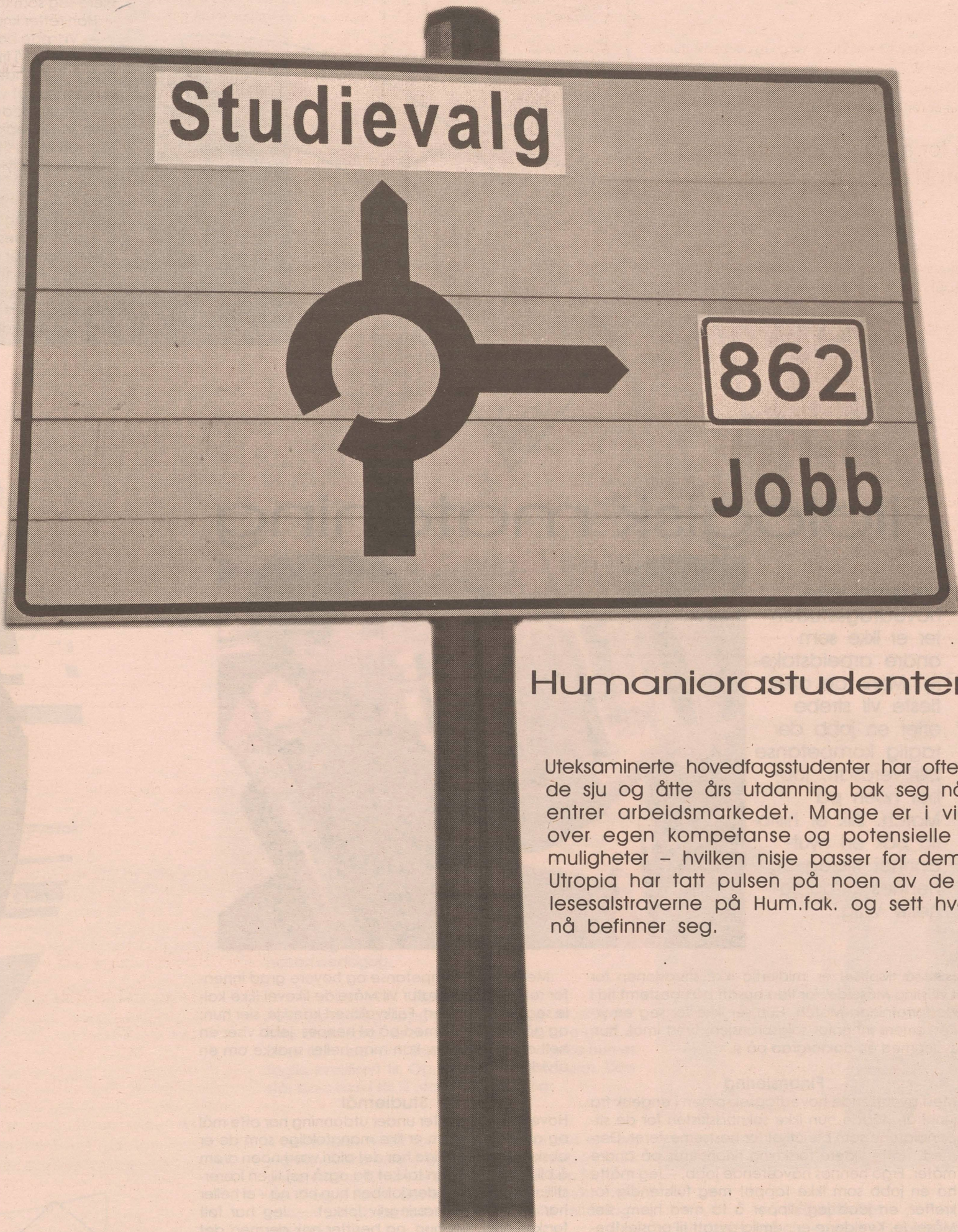
Doctoral Stipend at the International Peace Research Institute, Oslo (PRIO)

Applications are hereby invited for a doctoral stipend at PRIO to support research on issues of defence and security policy, to start in the year 2000. The area of study should be of explicit relevance for Norwegian defence and security policy. The research project should aim at increasing knowledge and understanding of the security policy challenges and the international conditions Norway will face in the years to come.

The application should consist of a 6-10 pp. project outline, written in English, including a time schedule and references, together with a CV in which any publications are to be listed.

Applications will be judged on the basis both of scholarly criteria and relevance to PRIO's research programmes. For information on PRIO's programmes and for text of the full announcement of the stipend, see our web site: www.prio.no or telephone PRIO's secretary Stig Grønvold, 22 54 77 00.

Applications marked 'MOD-Stipend' should be addressed to PRIO, Fuglehauggt. 11, NO-0260 Oslo, by 29 October 1999.

Humaniorastudenten

Uteksaminerte hovedfagsstudenter har ofte både sju og åtte års utdanning bak seg når de entrer arbeidsmarkedet. Mange er i villrede over egen kompetanse og potensielle yrkesmuligheter – hvilken nisje passer for dem? Utopia har tatt pulsen på noen av de gamle lesesalstraverne på Hum.fak. og sett hvor disse nå befinner seg.

Ubruk

Helge Gabrielsen har studert all litteraturvitenskap gjennom e

Han har lagt studiet på hyll på hjem, mens han kjemper en blere seg som forfatter, dikter

Han retter knusende angre

— Vi lærte bare teori på te

og mening. Vi fikk høre at faget

brukes til å undervise i litteratur

Han sender et varsko til institu

— Instituttledelsen bør tenk

de egentlig holder på med, o

tatt kan brukes til. Litteraturvit

bare være psykologi eller filolog

brielsen.

Han svartmaler riktignok ikke

gelsk grunnfag synes han var

grunn av fagfestene.

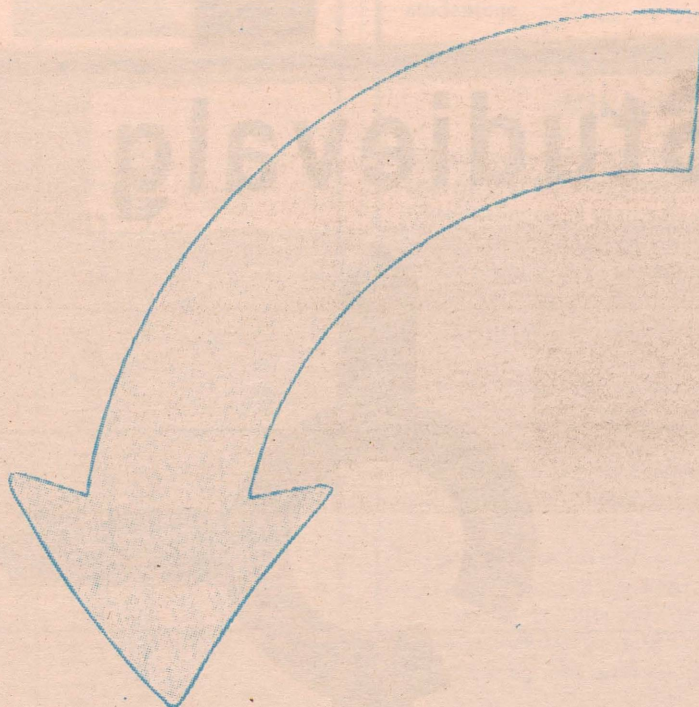
Han advarer uaktsomme st

vedfag i litteraturvitenskap:

— Har du ikke tenkt ut hva

så er det i hvert fall ingen på

deg hva du skal med det!

Filologisk matching

Uteksaminerte hovedfagsstudenter er ikke som andre arbeidstakere. Mens de aller fleste vil strebe etter en jobb der faglig kompetanse blir verdsatt, jobber noen på Match. Slik er historia bak en nyutdannet filolog og hennes utradisjonelle valg.

Fullt så tilspisset er imidlertid ikke situasjonen for Christina Måseide, for tida ansatt på ubestemt tid i klesforretninga Match. Hun ser ikke for seg en yrkeskarriere innenfor salgsbransjen, tvert imot, hun sysler med en doktorgrad på si.

Finansiering

Med avsluttende hovedfagseksamen i engelsk fra juni i år, nådde hun ikke søknadsfristen for de stipendiatene som ble utlyst for høstsemesteret. Dermed måtte videre forskning finansieres på andre måter. Ergo hennes nåværende jobb. — Jeg måtte ha en jobb som ikke tappet meg fullstendig for krefter, en jobb jeg slipper å ta med hjem, sier Måseide. Kveldene er nemlig avsatt til prosjektbeskrivelse for hennes kommende doktoravhandling.

Motvekt

— En salgsjobb er på mange måter en motvekt til det akademiske miljø. Istedenfor å sitte og lese på en steril lesesal, må man stå og prate — det krever sosiale egenskaper. Man utvikler også sin estetiske sans.

Med spesialkompetanse og høyere grad innenfor renessanselitteratur vil Måseide likevel ikke kalle seg overkvalifisert. Feilkvalifisert kanskje, sier hun, og går heller ikke med på at hennes jobb viser en helt annen verden; kan man heller snakke om en utvida verden.

Studiemål

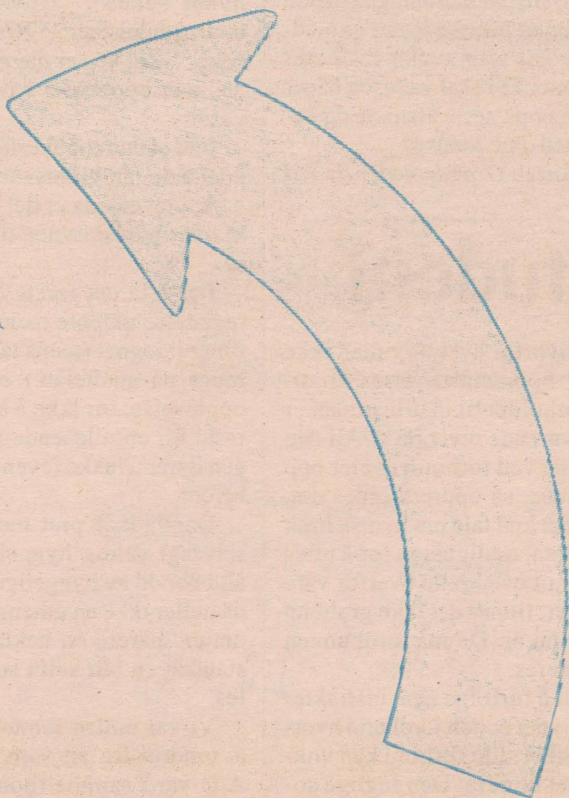
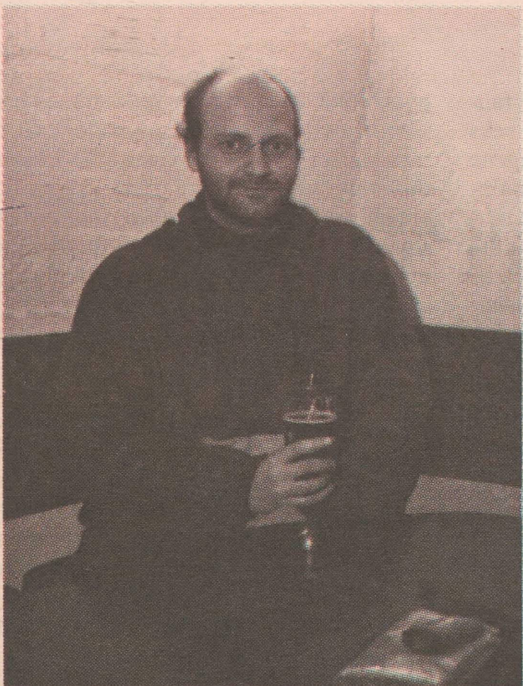
Hovedfagsstudenter under utdanning har ofte mål og ambisjoner som er like mangfoldige som de er obskure. For Måseide har det aldri vært noen drøm å bli lærer — og hun takket da også nei til en lærerstilling til fordel for den jobben hun har nå — ei heller har det private næringsliv lokket. — Jeg har følt forskerkallet, sier hun, og besitter nok dermed det nyoppdagede forsker genet.

Selvironi

Det skal likevel sies at det hersker en stor grad av selvironi og idealisme på hovedfagslesesalene her i Tromsø. Undervisningsjobber er ofte høyt verdsatt blant studentene, som dog ofte ser seg selv i kassa på Rema — eller var det Match.

ge teorier

t hallmenn
en
lla på syke-
hør å eta-
r. og
epiret:
on ten mål
get kunne
urhetsnivå.
utt
ke dags fag
og det hele
tenrde ikke
osoger Ga-
ke letet. En-
ar trest på
tu på ta ho-
dri laget til,
nst forteller

Artist og klovn

I en ideell verden ville åtte års utdanning gitt mange yrkesvalgmuligheter. Kompetanse ville blitt verdsett, og gitt seg utslag i en behagelig begynnerlønn. Utdannede lektorer opplever en helt annen virkelighet.

Ofte blir målene til underveis, og Torill Sommerlund hadde i utgangspunktet ingen drøm om å bli lærer. Likevel havnet hun på lærerhøgskolen, og etter et hovedfag i engelsk er hun nå fortrolig med betegnelsen pedagog.

Relevant

Med hovedfagsoppgave om læring av engelsk som andrespråk er en lærerjobb i høyeste grad å anse som relevant. Sommerlund har et yrke hun er faglig kvalifisert til. Og, hun hever lektorlønn. Den står bare ikke i stil til utdanningslengda.

Tøft

– Læreryrket er alt for krevende til at det er noe jeg kan tenke meg å gjøre resten av livet. Med 22 undervisningstimer i uka blir arbeidsdagen fort både ni og ti timer, sier Sommerlund, og sysler med tanken om videre forskning, da innenfor feltet fagdidaktikk.

Det sosiale elementet ved jobben er likevel viktig, mener Sommerlund, som utelukker en oversetterjobb der man fort blir innestengt på sitt eget lille kontor. – Det er viktig å ha mennesker rundt seg.

Sikker jobb

Med lærerutdanning har man også en sikker jobb. Likevel opplever enkelte nyutdannede pedagoger arbeidsmarkedet som ganske belastet. – Man får jobb, men ikke nødvendigvis hvor man vil og med de fagene man ønsker, sier Sommerlund, som i utgangspunktet var skeptisk til arbeid i ungdomsskolen.

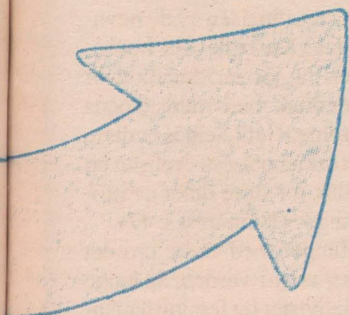

Kreativitet

– Som lærer må du involvere og engasjere deg. Du må bry deg, fortsetter hun, og vektlegger kreativitet som en viktig egenskap. – Man er ikke bare pedagog, man er artist og klovn i tillegg.

Makt

En lærer må være sitt yrke bevisst, sier Sommerlund, og peker på den makta hun har i kraft av sitt embete. Påvirkningskrafta er stor, spesielt nedover i småskolen. Dette viser i hvert fall at det er mulig å nå gjennom til elevene – da gjenstår det bare å få budskapet rett.

Til Junita Karlsen

Henviser til mottatt protest-mail mandag 6. september.

Takk for at du (+ alle de som fulgte din oppfordring til å protestere mot TSI-kontingenten) viser initiativ. Likevel hadde det vært bedre om du konsulterte noen i TSI-styret med dine meninger før du forsøkte å snu verden på hodet.

Saken med medlemskontingent ble tatt opp på et ekstraordinært årsmøte i mai -99, der alle medlemmene i TSI kunne si sin mening, og eventuelt stemme i mot det fremmede forslag. Når du

mener at den beste løsningen for betaling av medlemskontingent ennå ikke har vært i bruk, hvorfor ?? kom du da ikke på årsmøtet og la frem forslaget?

Jeg er bundet av årsmøtets vedtak og kan ikke forandre kontingenten i hytt og vær som jeg vil.

De fremmøtte TSI-medlemmene vedtok på dette møtet at man skulle endre kontingenten til å gjelde to semestre om gangen, slik som ordningen nå er.

Jeg vil igjen påpeke at det er medlemmene i TSI som avgjør hvor stor kontingenten i TSI skal være, og håper at du kommer på neste årsmøte og beriker oss med dine forslag.

Pål-Morten Grande, leder av TSI

Apologi for en student

Man opplever med jevne mellomrom at det oppstår diskusjoner i forskjellige fora omkring forhold ved vårt lands høyere læreanstalter. Dog opplever man sjelden at disse diskusjoner omhandler annet enn overfladisk krasning; man må tilpasse seg markedet, kan skjønne. Dette er de hule ord fra tidens talsmenn, andpustne som de er i sin stadige higen etter tidens krav.

Statens dannelsesinstitusjoner er i det hele et sørgelig skue. De er ikke lenger institusjoner av denne ånd. I dette skjuler den mulighet seg at de engang har vært det. Dog tviler jeg sterkt – noe lengtende blick etter svundne tider skal jeg så heller ikke beskrive. Jeg kan ikke annet enn konstatere at våre universiteter, fremfor å tilrettelegge for den personlige sjelutvikling og den selvstendige student med et blick for totalitet og irranger, snarere utgjør et kontinuerlig kampobjekt, i det de truer med å drepe deg med sine avstumpede begrepsapparater og pensumbefengte eksaminasjonsforordninger.

Hvorfor er man så tilsluttet insti-

tusjonen, hvorfor avslutter man ikke forholdet? Spørsmålet reises kontinuerlig, forholdet til institusjonen er under vedvarende revisjon... All den tid fordelene ved forholdet veier opp for bakdelene, så opprettholdes det. For her er det kun tale om kynisk bruk av vektskålen, muligheten for å utvikle følelser ut over dette overfor våre universiteter, finnes det ikke grobunn for slik de nu er. Da må jordbunnen først kultiveres.

Frihet til å forfølge sine instinkter i studiene, – det er den jordbunn hvorfra spiren til et slikt forhold kan vokse opp, intet mindre. Den faglige sosialisering betyr i sannhet intet annet enn degenerering, den avvises derfor. Den erkjennende student, *studiosus vitae*, kan ikke annet. Denne student svarer universitetet gjennom den holdning en god venn kaller 'den ironiske distanse'. Desverre har selv dette for ham vist seg å være utilstrekkelig.

En hyllest vil jeg derfor av all kraft utrope. En hyllest til autodidakten og diletanten!

Jan Alexander Ripel

Feministisk visvasteoris uforenlighet med humanismens idealer

I det forrige innlegget (mai -99) viste vi hvordan mennesker som ikke oppfyller den erkjennelsesteoretiske relativismen og den feministiske visvasteoris kriterier for erkjennelse, vil være ekskludert fra denne erkjennelse. Vi viste at det feministiske visvastesets prinsipielle parallell med rasismen er mer enn slående.

Denne gang skal vi med utgangspunkt i en artikkel av Paul Kurtz (Humanist 98, nr. 1) forsøke å vise at den feministiske visvasteori som forsøk på en vitenskapelig teori er uforenlig med humanismens idealer. Vi skal også vise hvorfor relativismen er uholdbar.

Kort fortalt går humanismen ut på at begrunnelsen for meningen i livet og svaret på de eksistensielle spørsmål ligger i mennesket selv, og ikke i noen utenomjordisk autoritet eller instans. Dette kan sies å være humanismens etiske aspekt. På den annen side knyttes humanismen også til menneskelivets mer epistemologiske/ontologiske eller erkjennelsesteoretiske side. Dette innebærer at humanister avviser appell til åpenbaringer eller mystiske erfaringer, spesielt dersom de er private og immune mot kritikk. Humanister appellerer til fornuften og er forpliktet overfor den vitenskapelige metode (hypotetisk-deduktiv metode – HDM) i sin forståelse av verden (Hum. s. 14).

Andre eksempler på erkjennelsesteoretisk relativisme er multikulturalismen. Vi gir ordet til Kurtz:

En side ved denne bevegelse [multikulturalismen] er åpenbart positiv, da den oppfordrer til verdsettelse av kultur mangfold og økt toleranse overfor etniske minoriteter. En annen side er imidlertid mer tvilsom, ettersom multikulturalister, som postmodernister – avviser muligheten for objektiv kunnskap. De hevder for eksempel at alle forsøk fra universitetene på å utpeke et utvalg av stor verdenslitteratur er uttrykk for vestlige fordommer. Multikulturalister forsvare en ekstrem form for kulturrelativisme. De hevder at ethvert kulturelt system med sine verdier og trosforestillinger er like sant som noe annet, og at vestens humanistiske idealer og mål for vitenskapelig rasjonalitet derfor ikke er mer berettiget enn de primitive kulturere. Et aspekt ved denne kritikken representeres ved radikale feministe som påstår at det eksisterer en anglosaksisk, hvit-mannlig konspirasjon som søker å gjennomtvinge sine fallossentriske epistemologiske sannhetsnormer (Hum. s.17).

På godt norsk betyr fallossentriske pikksentret. Dette vil ikke feministene vedkjenne seg, fordi forestillingene deres da blir altfor konkrete og dertil lettere å avsløre. Men den gikk ikke! Mener

En bomberoms-beboerinnens beretninger

Denne ble nemlig opphengt i å forfatte fantastiske annonseforslag i løpet av disse seks netter og syv dager. Samtlige av forslagene bar denne anstrengte endelsen -inne: boløsinne, pissetofinne, snorklei-inne, desperatinne, nok-er-nokinne, usosialinne etc. Andre særs idiotiske forslag slapp også til: "Fisfri hybel søkes", "Utbombet studine søker ubombet husvær", "Rom fritt for mennesker søkes". Rekkene er nærmest uendelig. Likeledes kan oppholdet i bomberommet beskrives.

I en sådan tilbakeskuende stund, om man i det hele tatt vil utsette seg for slike stunder – ok, njavel – da er det to sanseinntrykk som klart erindres: Evnen til å høre og evnen til å se.

For å ta det første først. Det å ufrivillig registrere ukjente menneskers lyder tjuefire timer i døgnet (mens tankegangen monotont roper på studielån.) er en særdeles uvant opplevelse, for ikke å si irriterende. Det kan raskt bli en utløsende faktor. Det finnes ingen dører å lukke (eventuelt smelle) i et bomberom.

Dagligdags prat med andre beboere var selvsagt veldig hyggelig, rommet ble tross alt bebodd av hyggelige mennesker. Dette er da heller ikke en uthengning av medbeboere, det er snarere en beklagelse over selve tilstanden en blir satt i som selverklært boligløs.

Vi var omlag femten stakkarer, samtlige avsondret fra alt som kan kalles privatliv. Alle var i samme (bomba) båt. Dagligdags pjatt må man regne med, det er de nattlige ulyder denne så gjerne kunne vært skånet for.

Omlag en av fem beboere utstøtet støy i søvne. Akk! denne kjedsommelige snorking.

For å berike en sedvanlig snorkehistorie kan det sies at dette ei var en hvilken som helst snorking. Dette var nemlig et møte med profesjonelle. Hver og en hadde sin egenartede finesse, eller skal man si pusteteknikk? Snorking er jo, som kjent, en handling begått totalt i det ubevisste, en kan muligens karakterisere personen som sinnssyke i gjernings-

øyeblikket. I beste fall er vedkommende fullstendig uvitende om sin støyende søvn. Men man puster jo bare, for faen! So what's all this noise about? En gneldret liksom litt på enden av hver bidige inhalering, en annen stanset hele pusteprosessen for deretter å utånde slik at nesen vibrerte, hvilket igjen ga utslag i et brøl. Vedkommende brølte gjennom nesen. Jøss. Den siste snorker larmet tiltalende i forhold.

Arkthuene var jevne og trauste, bastante og høylytte, omlag som en hvilken som helst middelmådig konservativ kommunepolitiker. Den konservative snorker ga i minste fall et rytmisk bidrag til denne uønskede trio.

Det er innlysende at forskjellige avsnorkingsvåpen ble fremsatt hver kveld før mulig innsovning. Temmelig fåfengt i og med at snorkere er uovervinnelige, men med dette kan det andre erindrede sanseinntrykk innflettes: evnen til å se. En ante ikke hvor en skulle kaste kopper og kar.

I et bomberom ser man alt eller intet. Mørket dominerte storparten av døgnet. Rommet var dessuten besatt av en urokkelig solidaritet. Var en beboer så heldig å sove (for øvrig en tilstand som ofte ble misunt) skulle enhver gjøre sitt ytterste for at den sovende forble sovende. Lyset ble ikke slått på.

Denne brukte mye tid på falmende søk etter ymse gjenstander. Det var utrolig hva man oppdaget under en for eksempel opplyst toalettseanse. Rett var vrang, rent var drittent, svart var hvitt... Underholdningsverdien i dette svekkes med tiden.

Evnen til å lukte er i denne sammenheng uvesentlig. Hygien faller til et bunnpunkt idet man bor i sovepose. Nesen er usedvanlig tilpasningsdyktig.

Etter å ha referert til SVF-kjelleren som hjem i en knapp uke var det en ubeskrivelig glede å stikke til hælvet vekk derfra. Uten dunker med billig rødt ville denne neppe ha klart seg.

En kan ikke se bort i fra at denne var lettere bedugget i seks netter og syv dager.

Og takk og pris for det.

Anonymt bidrag

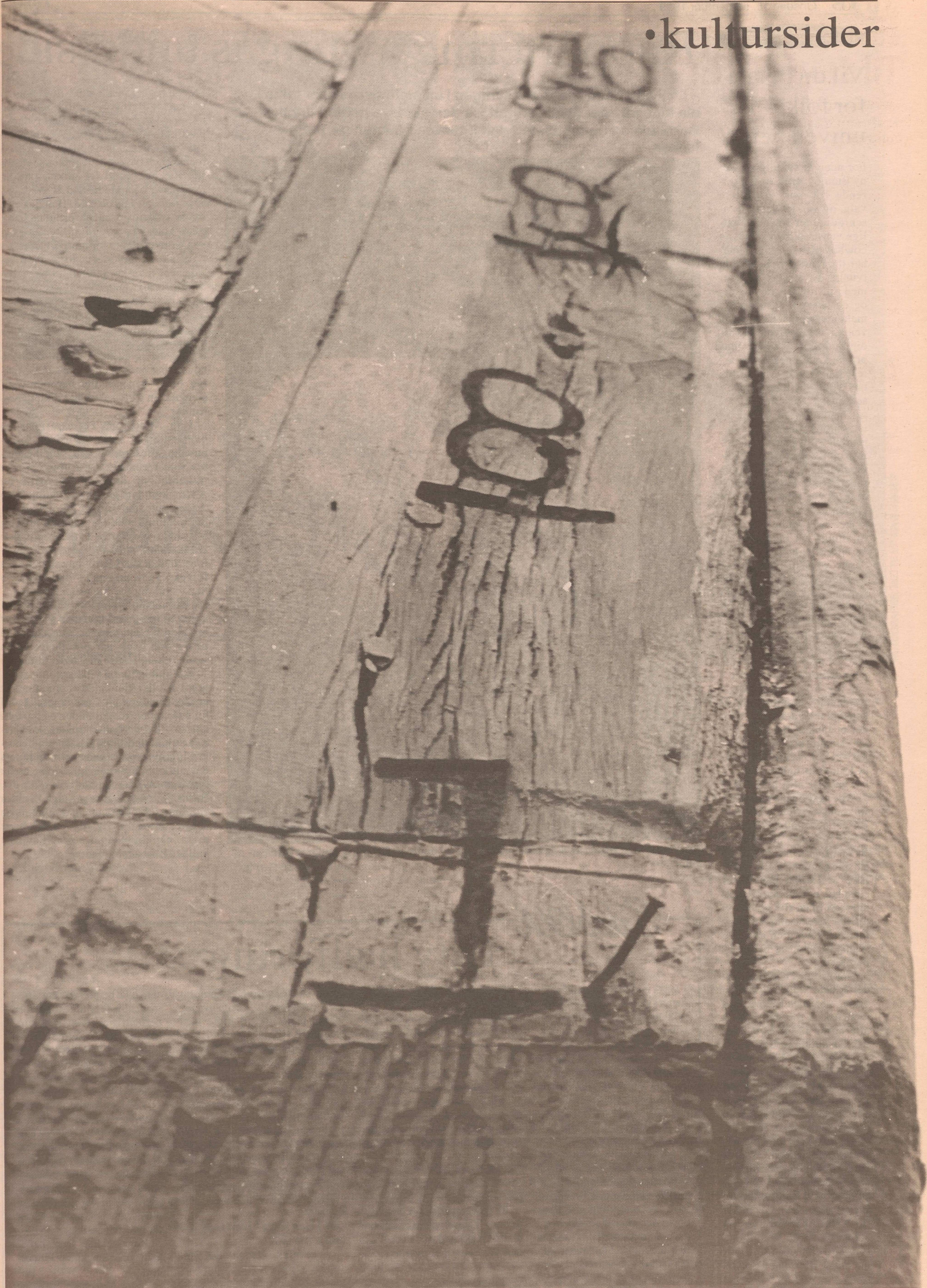
rant! Vi tillater oss å stille følgende diagnose for tilstanden: I kraft av mangel på fundamental forståelse for menneskets, virkelighetens, vitenskapens og den erkjennelsesteoretiske grense og begrensning akademisk virksomhet forutsetter og denne trangen til å skulle akseptere alt, vil vi hevde at postmodernistiske relativister og feministe lider av hva vi kaller AKADENOIA!

Både postmodernistiske relativister og feministe går i baret fordi de i en verden i rask utvikling ikke anser seg forpliktet til å kvitte seg med sneversynte etniske, nasjonale, klassekjønns- rasemessige - og religiøst baserte anskuelser, mens humanismen nettopp søker å bidra til en fellesetisk og fellesterkjennelsesteoretisk plattform ved overvinnelsen av de nevnte anskuelser grunnlag. Kurtz hevder konsekvent at humanismen utgjør en "method of inquiry". Denne er identisk med vitenskapens metodologi, HDM. Ifølge Kjetil Selnes er disse koplinger mellom det erkjennelsesteoretiske og det etiske karakteristisk for store deler av moderne livssynshumanisme (Humanist s. 47).

Humanismen innfanger med andre ord det hele mennesket i dets væren-i-verden. Så lenge postmodernistiske relativister og feministe isolerer deler av mennesket i deres beskrivelser av menneskets etiske og erkjennelsesteoretiske situasjon i verden med dettes ekskluderende konsekvenser, er postmodernistisk relativisme og feministisk visvasteori uforenlig med humanismens idealer.

Rune Vik Hansen

•kultursider

KULTURLEDER

Vil du betale for folkeuniversitetet?

For noen år siden gikk Tony Blair og Bill Clinton seirende fra sine respektive valg, og varslet dermed rosenrøde tider for den vestlige venstresida. Presset av cowboy-Reagen og Thatcher-the-milk-snatcher ble de tvunget til å ta et oppgjør med sekstitallets idealisme, og de aksepterte markeds-mekanismene som en nødvendig del av livet. Samtidig unngikk de høyresidas pripne smålighet og bevarte en pragmatisk og uformell stil. Tony Blair blir stort sett husket for sine pompøse slagord om forskning og utdanning, men få diskuterer den grunnleggende omlegginga som fulgte i kjølvannet av Lord Dearing's rapport om høyere utdanning. I vår tid har antallet studenter eksplodert, og en svært høy andel av befolkninga går i dag på universitet eller høyskole. Men denne veksten har lammet budsjettene, og ved første øyekast kan det se ut som om Tony Blair har solgt sin sjel til djevelen. Mens britiske studenter tidligere var de mest privilegerte studentene i Europa med full stipenddekning, finnes det i dag ingen stipendordning i England. Virkemiddelet er kanskje ikke det beste, men det er tanken bak som teller. Akkurat som vi ikke lenger vet om vi kan betale for et kolossalt helsevesen, så har enkelte blitt redd for at vi ikke skal kunne betale for folkeuniversitetet. Dermed har det blitt nødvendig å revidere forholdet mellom disse institusjonene og resten av økonomien. Dette betyr ikke at likhets tanken er steindau, bare at den er gjennomført til en slik grad at vi må lete etter måter å maksimere nytteverdien av disse institusjonene og bedre finansiering.

– Som om vi ikke har gjort dette hele tiden, vil noen svare. – Jo, men tidligere led man under forestillinga at alle burde få alt til enhver tid, en holdning diktert av janteloven og Karl Marx. Ord som adgangsregulering, stykkprisfinansiering og næringsutvikling florerer nå, og kanskje finnes det en logikk i galskapen. Etter flere år på universitetet har undertegnede forstått at hans karriere som hjernekirurg og astronaut ikke lar seg forene med stryk i matematikk. De av dere som vil betale for folkeuniversitetet, vil antagelig kaste den første steinen. Kast den i så fall på Tony Blair og ikke på meg!

Michael Wynn

Rapportering av tingas underside

– La livet etter døden vera svingen i eit steingjerde eller lukta i ein kinosal etter at alle er gått, sa den skotske poeten John Burnside og opna dermed den litterære hausten på Teaterkafèen.

John Burnside's stillferdige og tilbakeholdne poesi møtte eit litteraturhungrig Litterat- publikum. MARIT LJØSNE (FOTO)

Medan regnet piska mot Litteratens ru- ter, smaug Burnside's mjuke og melodi- øse poesi seg ut og fram til eit lydhøyr publikum. John Burnside debuterte i 1988 med diktsamlinga "The Hoop", som han fekk Scottish Art Councils bokpris for. Han har gitt ut seks diktsamlingar, to romanar og arbeider ved St. Andrews- universitetet i Skottland. Han har elles motteke fleire prisar for forfattarskapen, blant anna Cosmopolitan Poetry Prize og Geoffrey Faber Memorial Prize.

Mjukt og melodiøst, til trass: Burn- sides poesi verkar rett nok tilsynelatand- de stillferdig, men likevel skimtast ein urovekkjande undertone frå eit synleg - og usynleg landskap midt i det kvar- dagslege og trivielle. Mellom vermel- dingar og sladder, mellom det alminne- lege og det mystiske. Mellom "the light- house that once seemed large/and fish- ing boats beneath the harbour wall" som poeten sjølv seier det i diktet "Ans- truther".

Dag Anderson, Tromsøfilosof og oversettjar av John Burnside's forfat- tarskap, presenterte den skotske poe- ten som mennesket som finn "silence possible" og drøymer om stilla før Adam kom og gav tinga namn. Dag Andersons samanlikna Burnside's do- ble bilettbruk med Kafkas rapportering frå tingas underside. Frå den gløynde verda, oftast med klangbotn og farge- tone frå den mørkare del av skalaen. Eit forsøk på utforskning av "the byway to hell" skal ein tru Burnside's eigne ord. Og det må ein berre, slik dei treff – frå nerve til nerve, frå hjarte til hjarte. Det blir aldri sentimentalt, berre vakkert med tidvis trist kant, når poeten fortel om mannen som fraus i hel under stjernene – med klokke tru på vitskapen og astro- nomien, eller kjem med oppmodinga til ei "Mensmovement" der fanesaka skal bli å ta ungene med til kaien og læra dei å fiska. Eller når han saktmodig les kjær- leiksdiktet dedikert til kona, og den si- kre bilkøyninga hennar heim gjennom ein mørk by. Framleis vil somme bøner forbli ubesvara, han har nok rett i det, Burnside. Men den regntunge kvelden vart brått ikkje så tung, og mørkret ikkje lengre så mørkt. Og regnet kan berre piska, når ein med poesipåfyll av slikt kaliber går hausten i møte.

Inger Nilsson Bråtveit

Sideblikk

Høy hælføring

– Jeg er en homofil mann inne- stengt i en kvinnekropp, sa jeg bråkjevt og nippet freidig i meg ginen oppi ansiktet på den storsnutede dresskledte ved min høyre side. Jeg var image- buffer, gressende enke, fnis- ende og uformell (slik bare vi nordlendinger kan være) innenfor kveldens fremvekst av forbruker- og servicenær- ring: Sjekke markedet.

– Er det nå jeg skal ta deg på alt annet enn ordet? gliste avlsoksen under brylluggen som kveilet seg over brun lær- hud. Testosterondoningens opptreden minnet umiskjenne- lig om en journalists tendens til å late som om innholdet kan ses isolert fra den måten den formidles på. Sjekking er nem-

lig en type profesjonspropagan- da dårlig forkledd som ideel for- pliktelse (den pulserende tikk- takken, jadda). Baksiden av med- aljen for kveldens matador, var at han umulig kunne gjette byt- tets interesse? Samtaleemnet el- ler matadorens evne til å blen- de? Kommunikasjonsstrategene har et begrenset sett strategier å velge mellom (fritt etter den ned- erlandske sosiologen Geert Hof- stede):

1) Kollektivistiske henvendel- ser: "Ode til kvinnene" (eksem- pel: – Dere kvinner er x, y, z)

2) Individualistiske henven- delser: "Kjære, vakre Anna om du vil?" (eksempel: – Fortell om deg selv, eller hvordan unngå å avsløre at jeg selv har uttallige begrensninger)

3) Maktsentret: "Kom hit litt!" (eksempel: – Vet du hva jeg kunne tenke meg å gjøre med deg nå?)

4) Maktunnvikende: "Du har rett!" (eksempel: – Hva mener du med det?)

5) Maskulin tilnærming: Åp- ner dører, trekker ut stoler og tar initiativ (si aldri nei)

6) Feminin tilnærming: lytter og smiler uutgrunnelig (eksem- pel: – Det føles som om jeg har kjent deg lenge allerede)

Noe beslutningsvegret hevet futteralspeideren det ene øyen- brynet.

– Mener du taktikk ligger bak det hele?

– Teknikk, Watson. Det fins mye bra fitte i et stygt tryne!

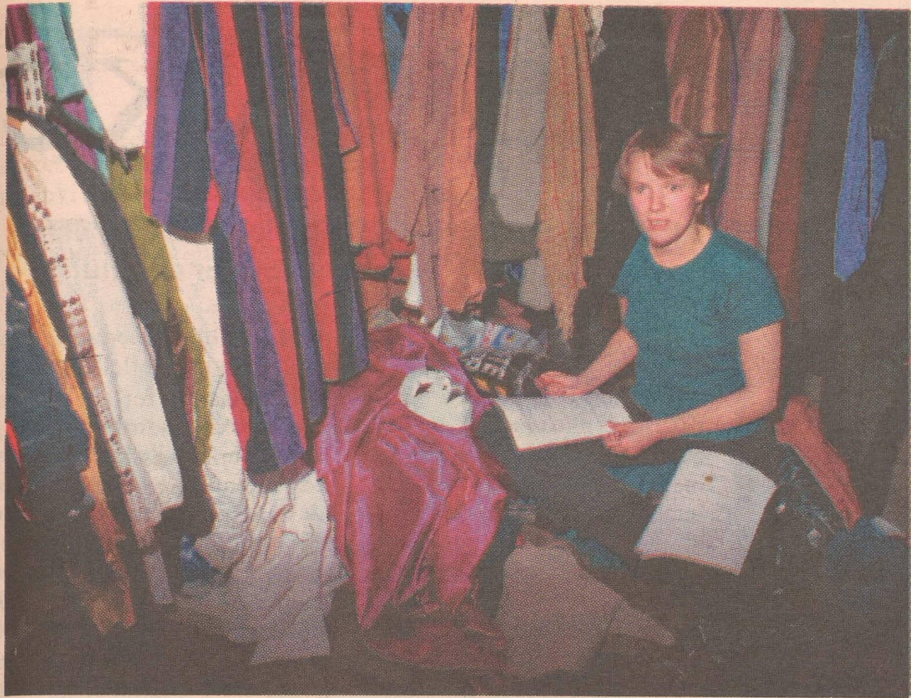
Jeg kom til å tenke på et tema

som ikke berører dimensjonen maskulin-feminin slik den er definert her, men som om- handler sømmelig adferd og rollefordeling blant to kjønn. Jeg var for lengst hinsides ab- surd og surrealistisk person- karakteristikk.

– Ha in mente at enkelte henvendelser kan være av ren profesjonell art, da! sa han, den forsmådde spermspreder, og levnet lokalet før jeg fikk summetonen og tid til å ta vi- sittkortet hans i nærmere øy- esyn. Jaggu var det redaktør- en av et av tidsskriftene jeg får i postkassa mi.

Kanskje han også hadde vært innestengt i en kvinne- kropp?

Marianne Søndmør

Med ordet i hånden

Ine Camilla Bjørnsten har hatt en visjon. Hun får en stor manns verk over seg, og så taler arbeidet gjennom tastaturet hennes. Som oversetter for Hålogland Teater unngår hun å bli oversett.

– Æ mista vaflan til han Nils-Magne, gitt!

– *Vaflene til hvem?*

– Nils-Magne Knudsen. Han é så søt, vi skulle legge nordiskforelesninga til hytta hans utpå Skitteneelv.

Så er hun for sen igjen. Med to bager på vei fra Rådstua til Hålogland Teater, hjem for å hente forelesningsnotatene og tilfeldigvis dumpet hun borti avtalen hun hadde om portrettintervju.

– Det tok jo årevis! Æ trur barnegruppa brukte et og et halvt år på *Lærer Wolfgang*.

– *Lærer Wolfgang?*

– Ja. Stykket handla om en skotsk lærer som egentlig bare vil torturere og spise opp elevan!

Etter å ha vært med i barnegruppa, med Makka Kleist som instruktør, ble det Teaterlaget, senere Halvtolvteateret som består av gamle medlemmer fra Teaterlaget. Så fikk hun bryne seg i fred hos Hålogland Amatørteaterselskap (HATS) et par måneder i fjor. I utgangspunktet var det tre ansatte, men da HATS ønsket å bake inn to nye stillinger som henholdsvis teaterkonsulent og manuskonsulent, fikk Ine jobben som fungerende manuskonsulent.

– Det va nifst. Plutselig kunne det ringe noen på telefonen og si «vi é no en fæmten stökka, og vi vil spille nåkka arti!».

Men i dag skulle Ine holde seg til vafler smeist i hop av landets fremste Hamsun-tolker. Slik rekker hun å studere.

Også vet hun ikke hva mer hun kan

ønske seg. Det begynte med at hun oversatte *Himmelrik* av islandske Arni Ibsen. Nå er hun i gang med å oversette to stykker for HT. Første stykke ut er *Ut-sikt fra brua* skrevet i 1955 av Arthur Miller. Ine har et par uker på seg til innlevering, noe hun omtaler som krise. Sånn er det bare.

– Æ skreiv for eksempel ferdig hjemmeeksamen i økofilosofi et kvarter etter at den skulle vært innlevert. Æ pønka ut form og struktur på oppgaven kvelden før! Ine smatter på kaffekoppen.

– Faktisk går æ rundt mesteparten av tida og tenke på kordan æ skal jobbe frem oversættelsen. Cirka nitti prosent av tida går til å tenke, tenke, tenke. Så skriv æ for alle kluta like før fristen.

– *Ikke er du ferdig med grunnfag nordisk og enda har du fått et nytt oversettesoppdrag fra HT. Hva kommer det av at du er så ettertraktet?*

– Æ trur han Haukur J. Gunnarsson greip fatt i mæ rett og slett fordi det ryk-

tes fort når nån jobbe med nåkka spesielt. Egentlig é jo teatermiljøet stort, det é mulig HT hadde hørt at æ oversatte *Don Juan* for Rødbrusteateret, æ vetikkje, vrir førkjelørva utav seg så vi blir sittende småmåpende over denne naturlige beskjedenheta som vennene beundrer. Hun kunne "nu nåkka gotiske bokstava og litt fransk åsså gammeldansk" også ble det et slikt, ja, lappeteppe. Man tar litt av hvert.

– *Hvordan er det nordnorske?*

– Du står kjempefritt! Det é ikkje så definert og det é utrolig; at æ kan define-

re språket inntil det kommer en eller annen språkforsker og sier «sånn er det». Æ forholde mæ til teksten og figuran som snakke.

Likevel ble hun i Tromsø. Standhaftig og sta. Ine rynker på nesa.

– Æ syns det skjer så masse. Dessuten é det lite nok til å få til nåkka stort. Vi har hus og publikum. Måten vi jobbe på é spesiell i forhold til miljøet. Det dreie sæ om ei synliggjøring av den nordnorske egenarten. Du kan sikkert si at det é mitt bidrag til et identitetsprogram.

– *De undertryktes historie?*

– Ja, vi er en del av ei marginalisert og tidligere undertrykt historie. Klart æ vil styrke den.

Ine ramser opp flere nordnorske ord som ikke har noen standardisert uttryksform. Selv påstår hun å være arvelig belastet. Nå spekulerer hun i å jobbe frem en nordnorsk uttryksform på hovedfaget om et par år. For tiden har hun mange baller i lufta.

– Litt på halvtolv, kanskje?

– Halvtolvteateret si harde kjerne består av fire stökka. Æ, han Kristoffer, ho Yngvild Andreassen og han Håkon Vassvik. Vi é mange sterke personligheta, bevarer. Derfor treffes vi ganske sjeldent, faktisk. Det é næsten som om vi é i ferd med å krangle så fillan fyk de gangan vi møtes, også ende det med at én bryt av med et «æ skal nu lage et stökke basert på det her eller dettan, enten dåkker é med eller ikkje!».

– *Slik blir det muligens når arbeidsmetodene er noe vilkårlige og prosessorienterte?*

– I *Gjøglereventyret* som Halvtolvteateret satte opp under Eventyrfestivalen i fjor, fikk æ lov til å utagere, bruke de andre, mens under *Re Sirkus* får han Kristoffer lov tel å

eksponere sæ sjøl. Og nu é det Håkon sin tur.

– *I Clockwork Orange?*

– Nei, Klåkkvørk é Kristoffer sitt prosjekt.

– *Akkurat som deg?*

– Det der é jo en klisjé som é viden kjent, men neida. Æ like å holde mæ i kulissan. Og da får han Kristoffer lov til å eksponere sæ i desto større grad, sier Ine elskverdig. Kjæresten til Ine er nemlig profesjonell stuntmann, skuespiller, kampsceneinstruktør, sverdmaker, sjonglør og generell tusenkunstner.

– *Selv om han er noe språkforvirra?*

– Vi har en diskusjon på det der. I Klåkkvørk é det jo en del inkonsekventa. Æ mene at han knote for mykje og at endel forslag og løsinga é Kristoffer-norsk. Akk, ja. Sånn går det i disse blandingsekteskapan!

Og Ine er bare en student, hun, som ikke skal plage andre, som den musen hun er, med feskeslog i de søte munnvikene som "ramsaillt og båretrefskt smyg seg oppgjønna det smilanese ansiktet."

Heldigvis at foreldrene tok dattra med på teater. Faktisk har hun sett alle forestillingene til HT siden 1980.

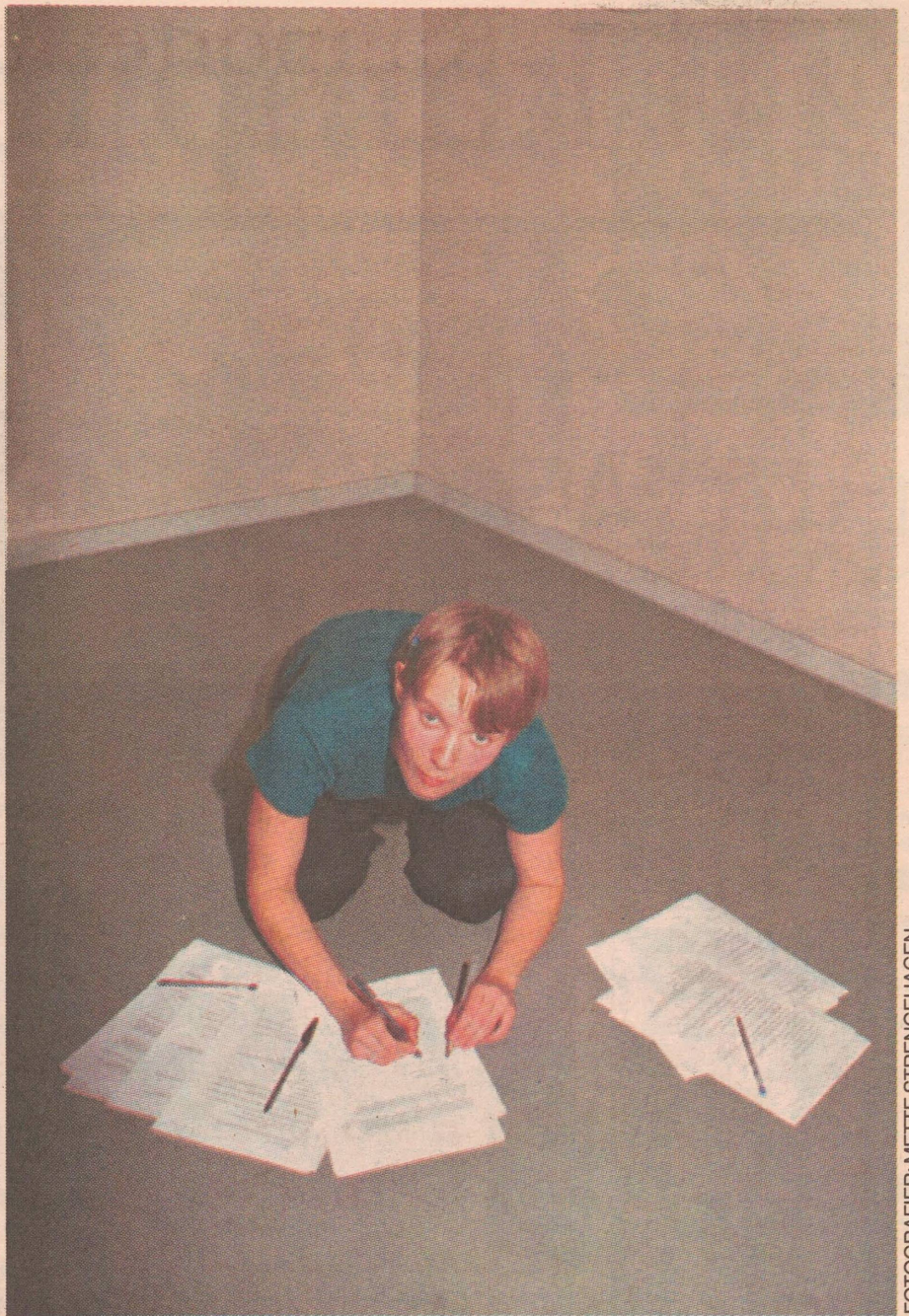
– Det va så morsomt. Æ huske *Knotten, fjotten og småtten*. Dessuten va det så spennans at ho mamma og han pappa kjente skuepilleran. Tænk at de va ormtlige menneska! smiler hun uskyldig. Nesten som en Ivo Caprino-dukke.

Derfor er det veldig greit at HT er rimelig standhaftige når det kommer til det nordnorske språket. Det er ikke bare nordnorske skuespillere i staben lengre.

– *Men kan man leve av det?*

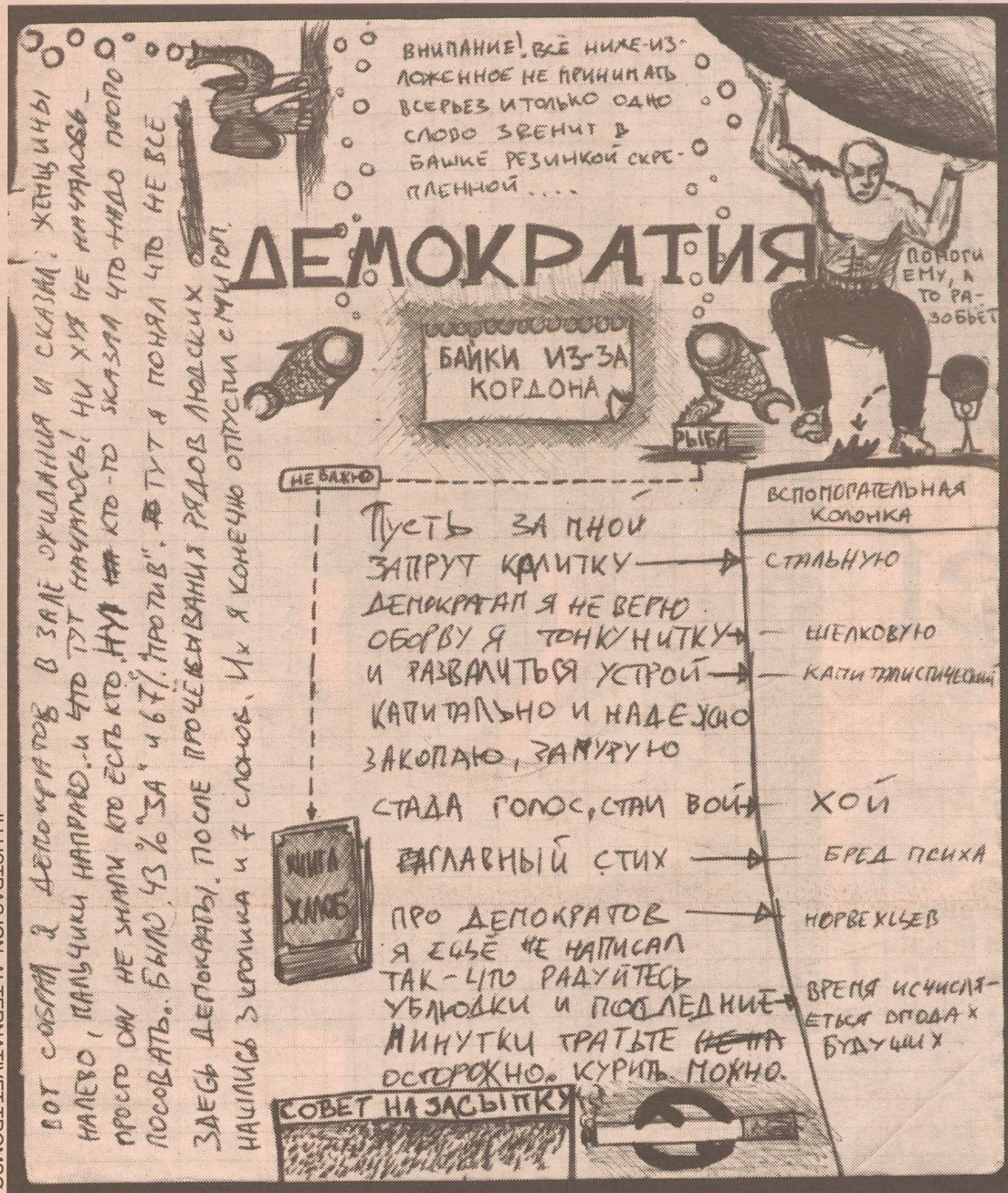
– Nei, men det går an å leve med det!

Marianne Søndmør

FOTOGRAFIER: METTE STRENGEHAGEN

Til kamp mot det syke

ILLUSTRASJON: ALTERNATIVET/TROMSØ

Idealismen er ikke død i Alternative Tromsø

Alternativet Tromsø har en visjon. De vil samle flest mulig folk til engasjement. Er det mulig?

Hanne Stien

Når vi møter representantene for Alternativet Tromsø på Mack-kjelleren, sjokkerer det meg ikke at alle sammen er menn. Det hele blir raskt oppklart – Alternativet Tromsø er en gjeng der både kvinner og menn er representert, og så går det heller ikke lang tid før en representant for det annet kjønn dukker opp. Alle i Alternativet Tromsø har et felles mål: de vil debattere fritt, uttrykke seg individuelt og stå opp mot det kommersielle samfunnet.

– Kommersialiseringa driver oss ut i ensomheten, der vi alle sitter på hvert vårt fjel, apatisk stirrende på fjernsynskjermen.

Tabu for tabu

Ikke alle i gjengen er like snakkesalige, men de blir fort varme i trøya når engasjementet stiger.

– Det er viktig at vi ikke blir satt i bås, for oss er åpenheten det aller viktigste.

Alternativet Tromsø skal være et alternativ for mennesker både på høyre og venstresiden, folk fra alle kulturer er forventet å komme. Guttene skjønner nok at det hele kan bli litt av en klisjé, men de lar seg likevel ikke stoppe.

– I den siste tida har vi debattert rundt temaer som vi mener er tabuer i Norge – død og

psykiske lidelser er noe vi mener alle burde reflektere over.

Vil nytt kunstbegrep

Gruppen vil ikke kalle seg selv en organisasjon, vedtekter er de leie av. De kaller seg selv en superstruktur, alltid i bevegelse og under utvikling. De mener at kunstbegrepet slik det er i dag, bør revurderes. Alle i Alternativet Tromsø er interessert i det genuine ved ethvert uttrykk.

– Dette trues av kommersialiseringen, der settingen har fått en større plass enn selve kunsten.

Hos Alternativet Tromsø finner vi folk som driver med billedkunst, musikk, poesi, filosofi og til og med en sjonglør. Ideen er å kunne smelte sammen alle disse uttrykkene, som kan lære av hverandre.

Mest av alt ønsker gruppen seg lokaler der de kan møtes. For tiden treffes de hjemme hos hverandre og i byen. Alternativet Tromsø håper de kan fungere som en kanal for de menneskene som ikke greier å trenge gjennom den byråkratiserte jungelen, hvor "kunsten blir satt opp på en pidestall av rike menn med de rette verdiene".

– Det er viktig at menneskene får et alternativ til den daglige dosen med illusjoner som serveres gjennom blant annet reklamen, avslutter en av dem engasjert.

Dead Moon – årets begivenhet !

Dead Moon på Blå Rock Cafe var en konsertopplevelse utenom det vanlige. Ikke bare var forventningene skyhøye, Blå Rock er nærmest bygd for denne type konserter.

PRESSEFOTO

Dead Moon briljerte på konserten.

Thomas Johansen

Klisjeer som at ord blir fattige får en ny mening. Dead Moon er en amerikansk trio bestående av Fred Cole på vokal & gitar, Toody på bass & vokal og Andrew Loomis på trommer. Jeg var så heldig å få med meg konserten på Akademisk Kvarter i Bergen to dager før, noe som satte Blå Rock konserten i perspektiv. For det første rommer Blå Rock et mye mindre publikum en Kvarteret, for det andre fantes det i motsetning til i Bergen absolutt ingen barriere mellom publikum og bandet – ikke engang monitorer. Dette førte til en enestående intimitet koblet

med en snikende frykt for at noen skulle ramle oppå trommesettet.

De spilte med en enorm intensitet og innlevelse. Publikums stemning smittet over på bandet, og trommis Andrew Loomis var konge. Han banket livskiten ut av trommesettet mens han rullet seg røyk og tok en dram. Under sangen **Johnny's got a Gun** helte han øl på et av trommeskinnene, og når han så bælmot løst, sto ølspruten en meter til vær.

De to andre i bandet er mer nøkterne på scenen. Fred og Toody konsentrerte seg mer om å spille sangene. Fred vrælte

ut tekstene med sin høyst spesielle skjelvende stemme. Når han og Toody synger sammen er det sjelden helt harmonisk – men tøft som fy. Høydepunkter var klassikere som **Dead Moon Night**, **Dagger Moon**, **Communication Breakdown** og **Diamonds in the Rough**, samt en sinnssykt tøff cover av Johnny Cash sin gamle countryklassiker **Ring of Fire**.

En magisk aften som godt kunne vart i en tre-fire timer til. Fred og Toody likte seg her i Tromsø, og kan tenke seg å komme tilbake. Til da får de som ikke opplevde dette kjøpe live-skiva **Hard Wired in Ljubljana** og sette den på evig repeat.

Startskudd for Feedback Records

Fredrikstad bandet **Ricochet** entret scenen på Blå Rock Cafe foran et lite, men godt beruset publikum. Bandet står for den første utgivelsen til Egon Holstads nye plateselskap **Feedback Records**, et lite og selektivt prosjekt som skal bekref-

te Egons status som rocke-conneseur.

På Blå Rock står man så nært scenen at man kan stirre gitaristen i kvitøyet. Vi har influensa, bedyret vokalistens før pausen, men det var ingenting å si på verken desibel nivået eller innsatsviljen.

Det glemte folket

Forholdene i flyktingelirene er kummerlige. I flyktingeleiren Ain El Helweh finnes det bare en felles ovn.

FOTO: CONNIE GARFALK, PALESTINA-BLADET

Palestinerene i Libanon har vært flyktinger i 51 år. De har levd i skyggen av krigen, og nå lever de i skyggen av freden.

Michael Wynn

Olfat Mahmoud er en sterk og godt utdannet kvinne som snakker lenge og utfyllende. Hun har fire barn og har jobbet som helsearbeider i Libanons flyktingeleirer i over ti år. Det er ildsjelene i Palestinakomiteen som har invitert henne til Tromsø, og de forsøker nå å få i stand et samarbeid mellom den organisasjonen hun representerer og helsefag på høgskolen. Olfat vil gjerne ha nordmenn til Beirut,

og flere studenter har sagt seg villig til å reise.

Født i krigssonen

– Jeg er født i Libanon, forteller hun, og min familie har bodd i leirene siden de flyktet fra Israel i 1948, men vi har ingen rettigheter der. Etter 51 år er vi fortsatt flyktinger og vi er fortsatt uønsket. Vi får ikke ha rennende vann og vi får ikke ha strøm eller telefoner. Det er fire hundretusen muslimske palestinere i Libanon. Landet har en grusom borgerkrig bak seg, og palestinere har havnet i ingenmannsland mellom de religiøse militsene.

Tapte minner

I Olfats leir bor det 17.000 mennesker på en kvadratkilometer. I Norge bor det 13 mennesker

på et tilsvarende område. Palestinerne flyktet i grupper fra hjemlandet sitt, og hver del av leiren bærer navnet på den landsbyen beboerne her kommer fra.

– Men vår identitet er i ferd med å forsvinne, sier Olfat. – Den gamle generasjonen som husker hvordan livet var i hjemlandet, dør bort nå, og vi bruker mye tid på å lære barna hvem de er.

Ingen oppmerksomhet

Da leirene ble opprettet i 1948, gikk det åtte år før FN fjernet teltene og bygde provisoriske hus med blikktak. Disse står den dag i dag.

– Når det regner, lekker takene så mye at vi må holde oss våkne for å tømme bøttene. Når PLO tok opp kampen, tok de

over ansvaret fra FN, men dette endte med Israels invasjon i 1982. Det helsevesenet og den velferden palestinere har i dag, har de bygd opp bak ryggen på Libanons myndigheter.

– Jeg har lest Oslo-avtalen. Der står det ikke et ord om vår rett til å vende tilbake til Palestina. FN og det palestinske selvstyret har rettet all oppmerksomhet mot de palestinske delene av Israel.

– Føler du deg ikke som Libanesisk etter 51 år? spør jeg – Om noen ga deg valget mellom å vende tilbake til Israel eller et Libanesisk pass, hva ville du gjøre?

– Vi er ingenting i Libanon, svarer hun. – Vi har ingen rettigheter, hverken juridisk eller menneskelig. Jeg ville dratt til Palestina.

Tett program på Flerbrukshuset

I lys av det kroniske underskuddet på kommunens budsjett har kulturtiltakene svevd i umiddelbar fare for på bli nedlagt. Men i år ble AP på mystisk vis overbevist om kulturens betydning.

Michael Wynn

Dermed ble det fremmet et forslag som økte det foreslåtte budsjettet med en halv million.

Forslaget gikk gjennom, og Tromsøs internasjonale samlingspunkt, Flerbrukshuset, var blant dem som kunne høste fruktene. Flerbrukshuset, som ligger i tredje etasje i

nordenden av Skippergata, presenterte et fargerikt program som inkluderte salsakurs, reggae-kvelder, gresk musikk og barnekonserter. Huset har også en egen kantine som fungerer som etnisk kafe etter klokka fem. Her kan man spise etnisk mat for en billig penge.

Siden 1995 har Flerbrukshuset utviklet seg til et viktig veikryss for flyktinger som kommer til Tromsø. De driver barnehager og leksehjelp for flyktingebarn, tiltak for å bedre kvinners kår, de har ungdomsgrupper og diskusjonsfora.

– Vi prøver å bedre selvtiliten til flyktingene og forberede dem til samfunnet utenfor, sier Bob Benoni – men vi vil ikke være noen ghetto. Hos oss er verden åpen for alle med eventyrlyst.

HAPPENINGS

Grupo Tradicion Cubana
Fredag 17. september på Teaterkafeen

Mambokameratene spiller salsa
Lørdag 25. september på Mack-kjelleren

Katia Cardenal synger Alf Prøysen på spansk
Fredag 8. oktober på Teaterkafeen.

The Olympians spiller gresk og arabisk musikk
Fredag 22. oktober på Mack-kjelleren

Studentrabatt

Rabatten gis ved visning av gyldig studentbevis og betalt semesteravgift. Rabatten gjelder varer til ordinær pris.

free record shop

Jekta Handelssted
tlf 77 67 37 20

AVIS BILUTLEIE

Arctic Bilutleie as

Vestregt. 16, tlf 77 61 58 50
Flyplassen, tlf 77 67 98 40

Vi reparerer:
glidelås i
skinnklær,
klær, rygg-
sekker,
vesker etc.

Strandgata 34
tlf. 77684682

JERNVAREHUSET

Varehuset i Sjøgata

Sjøgata 13
tlf. 77 68 45 51

ABC Data

Rypevn. 75
tlf 77 67 73 74 / 77 67 57 78

18 97
Chr. Hansson
FOTOGRAFISK ATELIER
Fr. Langesgt. 22 tlf 77 68 56 56

BRODRENE
JOHANNESSEN
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR
v/ brua tlf. 77 68 35 41

BABY KOS

Nordnorges største innen babyutstyr.
Salg og utleie

Heilovn 6
tlf. 77 67 22 44

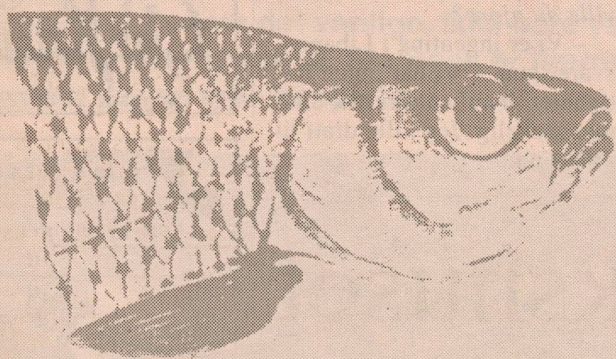
INTEROPTIK

Brillehuset AS

Storgt. 88 tlf 77 68 21 43

TSI

DU SOVER BEDRE AV BILLIGERE BØKER

KJØP ALDRI STUDIELITTERATUR
FØR DU HAR
SNAKKET MED MEG!

Tynn lommebok og lang pensumliste kan fort gå ut over nattesøvnen. Gå til www.bokus.com og kjøp studielitteratur på den smarte måten. Til hyggelige priser for deg og dine medstudenter. Vi har 1,5 millioner titler som venter på å bli levert hjem til deg. Innen sju arbeidsdager. Betalingen er sikker – innbetalingsgiro følger sammen med bøkene. Vi har alltid åpent, og du er alltid først i køen.

bokus.com
NORDENS STØRSTE BOKHANDEL

Kongelig galskap

Intenst og iherdig. Elegant og effektivt. Stein Elvestads tolkning av Nikolaj Gogols "En gal manns dagbok" var vellykket – og velspilt – foran et fullsatt lokale i Mack-kjelleren på premielørdagen.

Det er Elvestad selv som har stått for dramatiseringa og tilrettelegginga av novella til nordnorsk språkdrakt, mens instruktør for stykket er Eirik Junge Eliassen, og Trond Nedberg har stått for musikken. Oppsetninga er også samarbeidsprosjekt med Hålogaland Teater.

"Stakkars måne"

– I morra klokka sju vil det skje nåkka grusomt. Jorda vil lande på månen. Så sart og fin i konsistensen...

Slike gullkorn er hovedpersonen Ivanovitsj sin spesialitet. Han er statskriver i det rigide attenhundretallets Russland; oversett, og

ulykkelig forelsket i Direktørens datter. Det er i dette scenarioet at schizofrenien tar overhånd. Skriverens ufullendte kjærlighet biker over i ekstrem galskap; sterke følelser får irrasjonelle uttryksformer og får til slutt helt feil utgang.

Galskap

Kan vi forstå galskap? spør Elvestad, og belyser med forestillinga spørsmålet, samt hovedpersonens fastlåsthet i et system så rigid at selv den minste form for sosial mobilitet utelukkes. Skriverens livssituasjon utvikler seg dermed på en absurd måte, og etter hvert har han ingen sperrer, og lever ut

Elvestad går fra barneteater til et mer voksent publikum med oppsetninga "En gal manns dagbok."

sine illusjoner i ytterste konsekvens. Ligger galskapen latent i oss alle? Elvestads dramatisering gir ferske innspill til en slik påstand.

Gogol

Stykket bryter med oppfatninga om at russisk litteratur er tung og lite tilgjengelig, Gogol blir fremstilt som den brytningsfiguren han var i et reaksjonært Russland på

midten av forrige århundre; som samfunnsrefser og den lille manns forsvarer. Antihelten blir satt i sentrum, ofte med storbyen og det sterile embetsmannsmiljøet som tumleplass.

Effektfullt

Utvalget av rekvisitter er minimalt, og Elvestad vet å bruke de hjelpemidler han har på en særdeles virkningsfull måte. Spesielt lampe-

bruken er både genial og velfundert, og gir oppsetninga både et intenst og uhyggelig preg. Også sceneplasseringa er utradisjonell – plassert mot murveggen midt i lokalet gir den publikum en helt annen nærhet til Elvestads halsbrekkende og finurlige rolletolking. Opplevelsen anbefales – takk til Elvestad for at alle konger ikke er som Filip den andre.

Vegar Andreassen

Nord-norsk nyskapning

Hålogaland Teater har onsdag urpremiere på trygdefarsen "Ååh, den førrbainna virkeligheta!" – det første synlige resultat av teaterets storsatsing "Ny dramatik i Nord-Norge."

Vegar Andreassen

Oppsetninga er resultat av en lang og møysommelig prosess som ble startet av teatersjef Haukur J. Gunnarsson helt tilbake i 1997. I ledtog med prosjektet "Ny dramatik i Nord-Norge" ble det søkt etter manus med utgangspunkt i landsdelen.

Tusenkunstner

Per Dietrichson sendte inn forslag og kan nå, etter en kostbar og arbeidssom prosess, konstatere at farsen hans er klar for framføring.

Dietrichsons bakgrunn er like allsidig som den er oppsiktsvekkende. Erklært arbeidsledig i nesten fem år etter endt engasjement ved Nordland Teater i 1992, har tekstforfatteren hatt mange baller i lufta – og han har førstehåndskjennskap til det norske trygdesystemet.

Finsk kompetanse

Forestillinga er satt opp av den finske skuespilleren og instruktøren Johan Simberg fra Åbo Svenska Teater. Hans kreative, impulsive og kunnskapsrike vesen har utvilsomt innført en ny dimensjon ved stykket etter hvert som manus har blitt omskrevet, nyskrevet og skrevet på nytt.

Burlesk

Resultatet har dermed blitt en ekte nordnorsk farse – et burlesk og absurd stykke om familien Lugubriassen, som kjemper en evig kamp mot Trygdeverket for å opprettholde det de anser som en

rimelig levestandard.

Mamma i familien har med hjelp av sine to barn, forføreriske Frida og forsofne Jakop, samt måken Måsmund og den avdøde Bestemor, alltid friske forslag for hvordan det daglige brød kan skaffes, og metodene er langt mer sofistikerte enn hederlig arbeid.

Alvor

Det er alltid alvor bak farsen, påstår de involverte. Trygde-Norges anstrengelser for å holde mellom 30 og 40 prosent av be-

folkninga på stønad, er i følge Dietrichson den politiske bunnen. Den makabre humoren ligger i samfunnets utilstrekkelige evne til å skaffe produktive jobber for nasjonens arbeidsstyrke.

Kuriositet

Farsen rommer de merkeligste og mest absurde kommentarer, og uten å rope for mye, kan det sies at stykket også formidler grenseprengende informasjon; gåten rundt Supermanns identitet blir endelig og uomtvistelig løst.

Mamma Lugubriassen (Maryon Eilertsen) med det kjæreste hun eier – hennes avdøde manns aske.

Kommer det noen?

Totalteatret har Tromsø-premiere tirsdag 17. september med stykket "Nokon kjem til å komme" av Jon Fosse.

Stykket hadde premiere i Henningsvær under Lofoten Kunstfestival i juni, og settes nå opp i Tromsø på Rådstua Teaterhus.

– Fosse er Norges mest spilte dramatiker siden Ibsen, sier skuespiller Stein Bjørn – og en morsom kuriositet er at mens forestillinga går her i Nordens Paris, går den franske versjonen uanfektet videre i det ekte Paris.

Tema for oppsetninga er tosomheten. Et par kjøper seg hus på landet for bedre å kunne skjerme seg fra fremmede element og slik kunne dyrke den skjøre idyllen mellom seg. Stilen er enkel og gjentakelsene mange i det Bjørn betrakter som et realistisk verk.

– Gjenkjennelseeffekten blir viktig, sier Inger Kathrine Hansen som sammen med Bernt Bjørn utgjør resten av trekløveret i ensemblet.

Vegar Andreassen

ARTWORK BY HR GIGER, © COPYRIGHT 1999 BY GALERIE MORPHEUS INTERNATIONAL INC

DET KOMMERSIELLE MARERITTET

Det finnes en sort-hvitt verden hvor lyset glinser i landskap av hermetiserte fostre, hvor romvesener og parasitter viser sine sylskarpe tenner mens de slynger sine kalde tentakler rundt maskiner og mennesker. Om den ikke er sinnssyk, så er Gigers tankeverden i hvertfall surrealistisk.

Det er en mekanisk metode i Hans Rudi Gigers lidelse, et bevisst glimt i hans øyne som får oss til å tvile på om han trenger medesinering. Gjennom historien har vi sett utallige eksempler på kunstnere som balanserer mellom sinnssykdom og profeti, og sjelden har noen kunstner levd bedre opp til stereotypen. Men hva om det hele er bevisst? Flere av hans tidlige verk ble samlet under tittelen *En fest for Psykiateren*. I kunstens verden skiller man aldri mellom intellektuell ærgjerrighet og galskap.

Katolsk barndom

Denne merkelige skikkelsen ble født i krigens første fase, på nøytral grunn i Sveits i 1940. Hans far var apoteker. Giger gikk i strenge katolske barnehager, og skal tidlig ha opparbeidet en barnslig fascinasjon for flytende blod mens han stirret på bilder av den korsfestede Jesus. Det blir sagt at han aldri var å fascinert som når faren kunne vise ham en vaskeekte hodeskalle. Fra han var 19 jobbet han deltid som arkitekt og interiør designer, mens han studerte industriell design ved et av Zurichs akademier. I fritida eksperimenterte han og publiserte illustrasjoner i skole avisa og undergrunnsmagasiner.

Kunsten og kvinnene

Siden samtlige kvinner i Gigers bilder er døde, parterte og koblet til mekaniske anordninger skulle man nesten forvente at det var noe galt med hans omgang med det motsatte kjønn. På sekstitallet ble Giger likevel hodestups forelsket i skuespillerinnen Li Tober, en ung og meget attraktiv kvinne med gode forbindelser i det Sveitsiske kunstmiljøet. Giger hadde allerede blitt kjent med filmkapere som eksil sveitseren F.M. Murer. Da Li og Giger besøkte Murer i London brukte de anledningen til å lage en dokumentarfilm om Gigers billedverden, og deler av opptakene ble gjort i havneområdene hvor forholdene var akkurat passe dekadente. Giger hadde jobbet som profesjonell kunstner fra 1968, og var allerede en om-

stridt kunstner. Han blomstret i første halvdel av syttitallet, og hans utkårede, Li Tober, begynte sin egen kunstneriske karriere. Den endte i selvmord i 1975, og etterlot et bunnløst vakuum som ikke lot seg fylle før Giger fridde til Mia Binzagio fire år senere. De ble ikke gift mer enn et par år, men vennskapet har vart siden.

Marerittene og spraymaling

Det første man må gjøre for å oppnå berømmelse som kunstner er å rasjonalisere sin egen smerte. Som så mange surrealistere ble han forført av Carl Gustav Jung: "Kunstnerens tilfredsstilte lengsler strekker seg tilbake til urgamle bilder i det ubevisste, og de er best egnet til å fylle utilstrekkelighet og ensidighet i nåtida. Kunstneren tar for seg disse bildene og i det han hever dem fra det dypeste ubevisste, setter han dem i relasjon til bevisste verdier og forandrer dem..."

Giger leste Freud og Jung i begynnelsen av tyveårene og begynte å skrive ned sine egne drømmer. Senere i livet ble han ofte hjemsoekt av voldsomme mareritt, og han prøvde å få utløp for sine frustrasjoner gjennom kunsten. Akkurat som Gigers inspirasjon var utradisjonell, så tok han i bruk utradisjonelle maleteknikker. Giger ble en av de første som behersket malingsprayen. Ved hjelp av denne teknikken utviklet han romfølelsen som går

igjen i flere av bildene hans. Selv om han aldri la skjul på det personlige i hans egen uttrykksform, så har Giger hentet mye inspirasjon fra kunsthistorien, fra Salvador Dali, Antonio Gaudi og Jean Coctau. Giger konstruerte sine landskap av groteske komponenter, av kroppsdelar, kjønnsorgan eller fostre. Det gjaldt å spille på motsetninger, å kombinere sex og død i et ekstatisk mareritt som var både vakkert og grusomt.

Giger går til skrekkinfilmen

Gigers klamme drømmer ble utgangspunktet for bilder med vann motiver, "våte celle malerier" som han kalte dem. Lignende sinnstilstander inspirerte *Necronomicon 1* og *2*, to populære billedsamlinger som ble oversatt til flere språk. Den systematiske koblinga mellom død og sex vekket selvfølgelig stor interesse i Hollywood, og det var bare naturlig at Giger til slutt fulgte i fotsporene til Europas filmtalenter over Atlanteren. Den sveitsiske surrealist ble leid inn av store selskaper som Fox, Universal og MGM, og til slutt ble han tildelt filmindustriens øverste anerkjennelse for Riddley Scotts film *Alien* fra 1981. Som Oscar vinner ble han ettertraktet i science fiction og skrekkinfilm kretser. Han designet deler av settet i *Poltergeist 2* og tegnet plakaten til møkkafilmen *Future Kill*. Men Giger mistet etterhvert det kunstneriske overoppsynet med filmene som han hadde hatt i *Alien*. Regissørene Joel Schumacher og Dino De Laurentis forkastet hans forslag til filmene *Batman Forever* og *Dune*. Selv om hans arbeid ikke ble brukt i disse kassasuksessene, så hadde hans mange promotion-turneer etablert ham som surrealismens kommersielle yppersteprest. Hans erotiske bilder har prydet Penthouse Magazine, og i 1989 tegnet han plakaten for årsmøtet i den sveitsiske grenen av Hells Angels. Egne Giger barer ble etterhvert startet i Tokyo og i hans fødeby Chur. Japanerne lokket ham

til Japan hvor han holdt utstilling for Seibu-museet, og fan-klubber kom sammen i Japan og i USA.

Tilbake til middelalderen

I Gruyere i Sveits står det eldgamle slottet som har blitt hovedkvarter for Gigers kunstneriske anstrengelser i nittiåra. St. Germain ikke mange meterne

unna, rommer Giger museet. Her samler han ikke bare sine egne verk, men også annen kunst som opptar ham. Han har bygd sin egen togbane i hagen hvor besøkende kan bli tatt på rundtur gjennom en verden utsmykket av hans egne tegninger, malerier og statuer. Ti år har gått til siden Giger begynte sine memoarer, men 60 år gammel er han fortsatt multikunstneren som ikke viker tilbake for noe, som prøver alle utveier og som bryter grensene fordi de eksisterer. Til tross for, eller kanskje nettopp på grunn av, sin unike personlighet har Giger alltid vært en folkelig kunstner. Han hadde en bakgrunn i industrideign og har samarbeidet hele sin karriere med selskaper og produktutviklere. Han har tegnet plakater, laget spesial effekter og dekorerte platecover, og likevel henger han som en troverdig popkunstner i kjente gallerier verden over. Og på internett finner du ham på www.giger.com

Michael Wynn

ARTWORK BY HR GIGER, © COPYRIGHT 1999 BY GALERIE MORPHEUS INTERNATIONAL INC

ARTWORK BY HR GIGER, © COPYRIGHT 1999 BY GALERIE MORPHEUS INTERNATIONAL INC

Ab Via

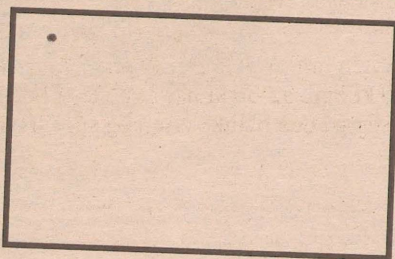
PÅ KANTEN

Det er høst i byen, og det blomstrer som aldri før. Overalt i byen – på busser, vegger, søppelkasser og annen urban innredning – konfronteres vi med resultatene av lokalpolitikernes ti grønne tommeltotter, hentet fram fra nedstøvete hoder og forkvaklete arkivskuffer i et forsøk på å høste stemmer i den olympiale valgkampen. Ab Via-redaksjonen har plukket ut et par sjeldne eksemplarer fra denne floraen.

Mannskapet byens synkende Høyreskute har overøst søppelkassene med panegyriske versekunst. Her i byen er vi ikke vant til rim på søppelkassene før kulda setter inn, men Høyres slagordblomst later til å ha havnet i sitt rette element. Det er med blomster som med mennesker, heter det blant botanikere, og da er det vel bare som ventet at Høyre vokser på samfunnets avfall. Vi satser på at nå, i den post-elektale hverdag, resirkuleres valgplakatene i tråd med kommunestyrets vedtekter og havner på fylla, unnskyld: fyllinga, sammen med resten av de blomstrende slagord.

Den veien går det vel også med Arbeiderpartiets engelskimporterte fyndord i mangelfull oversettelse. "Feieren er vår", heter det, og denne språklige vittighet skal sikre den gode Hr.mann en plass i høvdingesetet. Etter å ha vært påtvinget hans blide åsyn gjennom hele valgkampen er vi lei av, ja, nettopp, hans blide åsyn allerede før ordførerklubba havner i proletariatets hender. Men vi er med på leken, og kan ikke annet enn å spørre: Hva gjør man ikke for å få fitte i kommuneftret?

TABULA RASA

NYTT FRA NORSK SPRAKRAD

Ordlister for studenter

Pensum (n., subst.) Lante penger

Professor (m. subst.) Ubestridt ener – på eget kontor.

Helg (m. + f. = sant. subst.) Perioden fra kl.12.00 torsdag til kl. 04.00 påfølgende torsdag

Semesterstartfest (m. subst.) Festlighetene som åpner det akademiske år og ofte har en tendens til å bli ubemerket over i eksamensfesten, evt. kontinuasjonseksamen.

TRIVIELT

Lars Sponheim (89) er mer tilbakeholden: Lyspæra vil bli skiftet i

løpet av valgperioden i henhold til Voksenås-erklæringa. Knut Vollebæk (90) tar imidlertid ansvar og innkaller til en internasjonal konferanse (91-312) om mulige bivirkninger av lyspære-/drivhuseffekt-korrelasjoner.

Svaret blir altså 312. Det er bare et problem:

Lyspæra er fortsatt ikke skiftet.

Fritt etter The Daily Express

FLIMMER KALLE DÆ EN FORFTULLA TJUKKAS!

JÅ, OG VI BLEI FETTE TYPA I NORDLYS!

IMMATURUS

'YS

Hvor mange politikere trengs for å skifte ei lyspære? I folkeopplysningas tjeneste påtar Ab Via seg å besvare dette dagsaktuelle spørsmålet.

For det første trengs det noen – sannsynligvis en stortingskommisjonsvara (1) – som klarer å oppdage at pæra faktisk trenger utskiftning. Vedkommende underretter sin minister (2) om saken, og denne delegerer saken til Den Kongelige Opplysningskommisjon (3,4,5,6,7,8,9 og 10). Etter en lang debatt blir kommisjonen enig om at pæra må skiftes – det er dog omfattende uenighet om wattstyrken. Olje- og energiminister Marit Arnstad (11) blir innkalt, og må søke hjelp hos sine rådgivere (12-17, minus 15, som har fødselspermisjon) for en sammenlignende kost/effektanalyse av henholdsvis 40-, 60- og 100-wattspærer. De anbefaler til slutt en 60-wattsløsning, men 15, en notorisk 40-wattspære-forkjemper, returnerer fra fødselspermisjon og tilbyr Søndag-Søndag følgende historie: "Regjeringa ødsler millioner i lyspære-fiasko." Erling Folkvord (18) kommer på banen med følgende kommentar: "Regjeringa famler i mørket angående lyspærespørsmålet", hvorpå Bondevik (19), etter å ha konsultert sine nærmeste rådgivere (20-24), opplyser at lyspæra vil bli skiftet – når saken er ferdig utredet. Valgerd Svarstad Haugland (25) nedsetter umiddelbart kommisjonen Vis oss lyset (26-35). Hun innkasserer overraskende støtte fra herrene Kleppe & Hedstrøm (36, 37), som vil fordrive mørke(-)menn fra Norges nasjonalkorridorer. Høytstående mediafolk blir innblandet, og under dempebelysning på et av hovedstadens pressetilholdssted blir Kleppe ved gjentatte anledninger offer for kraftige sløkningsforsøk.

Watt-spørsmålet blir ikke løst før Torbjørn Jagland (38) får en lys idè og innfører ny norsk EU-standard: 36,9-wattspæra. Saken antar dermed raskt internasjonale dimensjoner, og Bill Clinton (39) tilbakeviser at han noen gang har vært alene med ei lyspære.

Internasjonale konspirasjonsteorier blomstrer, og Steinar Bastesen (40) hevder at Greenpeace står bak mørkleggelsen ettersom de også har sabotert belysninga på hans hvalfangstskute. Imidlertid viser det seg raskt at sønnen hadde glemt å sette i støpslet. Jan Petersen (41) prøver forgjeves å overta rampelyset med en uttalelse om at han ikke skjønner Regjeringas problem; selv har han famlet i mørket i mange år uten at det har brydd ham. Imidlertid er flertall i Energikommisjonen (42-53) allerede sikret, og planer for utbygging av diverse vassdrag blir framlagt. Lokalpolitikerne (54-87) ved Glomma, Brumma og Prestvannet lykkes i å forhindre gjennomføringa av et slikt tiltak, og Kristin Halvorsen (88) kritiserer Regjeringa for manglende handlingsevne. For å forhindre ytterligere forsinkelser i folkeopplysninga bør lyspærer deles ut til alle.

UHØRT

På loven sitter nissen.

Lovende jus-student

Nettpreik

En ny utgave av student-avisa Utropia har truffet gatene. (Slike ting høres alltid bedre ut på engelsk – *hit the street.*) I den anledning vil din trofaste guide på nettvandringene ta deg med til nye og spennende destinasjoner.

Flimmer på nett

Først ute kan vi med aldri så liten skadefryd invitere leseren til å sammenligne websidene til inneværende avis og Tromsøs ANDRE gratisavis, Flimmer. Adressene er enkle nok de, www.flimmer.no vs www.utropia.no. Egentlig er det litt synd at Flimmer ikke gjør mer ut av dette vidunderlige mediet som er World Wide Web. Nuvel, de kommer nok sikkert sterkt tilbake.

Selvreklame

De som har bladd gjennom musikkssidene (www.utropia.no/kultur.htm) vil kanskje ha lagt merke til to meget gode utgivelser av like mange band. Først ut er engelske Tindersticks. Den kanskje beste siden er *For those...* på huizen.dds.nl/~totos/tinder.htm. Den er dessverre ikke plagsomt oppdatert, sjekk også ut www.saghaug.com/tindersticks/ eller perso.club-internet.fr/jimgrund/tinderpage/tinder.html. Og hvis du ikke liker dette fantastiske bandet, kan du gå å drukne deg i margarin. Eller verre ting.

Madrugada

Et annet band som også har gitt ut en fantastisk skive er nord-norske (!) Madrugada, som med debutskiven Industrial Silence har klart å gjøre nesten alle tenkelige fordommer mot norsk musikk til skamme. Sjekk ut den offisielle hjemmesiden til plateselskapet på www.virgin.no/madrugada/index.htm. Høy karakter på stil, noe mindre for innhold.

Oppdatert ?

Hvis en vil holde seg oppdatert på hva som foregår i verden, uten å måtte ty til de vestlige etnosentriske nyhetsbyråene, kan en benytte seg av foreignTV.com. Kort sagt er de et pressebyrå med fokus på nyheter fra den såkalte tredjeverden.

Dette var alt for denne gang, neste gang kommer vi med de interessante linkene. Har du noen tips om nettsider som er nyttige, lærerike og oppbyggelige for kropp og sjel, kan du maile de til:

deThomaso@c2i.net.

Vi noterer at...

...det går fort for seg for Bondevik i valgkampen, og det uten påfølgende botsgang

...studentstyret har gitt ordet heisatur ny mening ved å legge seminaret for studentpolitikere på Fjellheisen

...Norge SLOvenia, i følge VG, og Vi noterer at-redaksjonen anbefaler at VG Berlin om hjelp før de havner Italia eller Påskeøyene hele gjengen

...Tsjekkoslovakia 4-0

...Utropia har dårligere ordspill enn VG

...Arbeiderpartiet er enda verre, ettersom Norge FLOvenia faller helt igjennom – Flo var ikke en gang på banen

...det ikke lenger bør hete brystvorte, men knopp, i følge en praktfullt illustrert forside i Nordlys. Den mannlige delen av Vi noterer at-redaksjonen opponerer!

...Dine penger-redaktør Christian Vennerød avliver myten om at en halvliter pils i studietida egentlig koster det dobbelte. Faktisk koster en pils til 30 kr bare 32-36 kr når rentene er betalt, i følge sosialøkonomen. Vi noterer at-redaksjonen klør seg på den blanke issen og spør: Hvor i h... får man tak i en halvliter pils til 30 kr?!?

Ølboksen

Betrakter man seg som ølkjenner, er fallgrubene mange. Et klassisk feiltrinn er for eksempel

passelig arrogant og sofistisert å nyte sitt øl på en belærende og besnærende måte – rett og slett utstråle verdensvanthet og bevandret over hva man betrakter som en av ølbryggerienes absolutte perler – helt til man, pinlig berørt, oppdager at man er langt utenfor dette ølmerkets

avgrensede nytelsesområde. En ekte connoisseur ville selvsagt grøsse ved

tanken; enkelte øltyper "reiser" nemlig ikke.

Dette gjelder spesielt det engelske ølet, ofte kjent under fellesbetegnelsen *ale*, overgjærede ølsorter som har et snev av fruktighet. En bitter befinner seg i denne kategorien og kjennetegnes av en særegen og kraftig smak av humle. Den er hovedsakelig å finne på fat, og selv om den finnes i mangfoldige typer, er den, som navnet tilsier, oftest bæret med en bitter et-

tersmak. Med høyt syreinnhold i bryggingas siste fase og en fargespenvidde fra gylden

bronse til dyp kopper, har den et alkoholinnhold på mellom 3,75 og 4 prosent, dog noe høyere ved såkalte 'best'- eller 'special'-varianter.

Man må dermed vokte seg vel for å nyte for eksempel sin *Tetley's* med stor bravur et annet sted enn i opphavlandet. Faktisk forringes kvaliteten etter bare et fåtall kilometers reising, skal man tro ekspertene (og det skal man jo). – Tro meg, dette vet jeg av erfaring: En pint av Yorkshire-bryggeriets stolthet, selv i nærmeste omegn (Darlington), ble åpenlyst kommentert og kritisert av stedets lokale kjennerer.

VA

Studenter annonserer gratis på:

Tavla

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99.
E-post utropia@stud-org.uit.no

ER DU RUSSISKSTUDENT ?
HAR DU LYST PÅ EN E-POSTVENN ?

Skriv til meg!

Jeg er en student fra murmasnk som har lyst til å lære mer norsk. Kanskje du vil praktisere russisk ? Da kan vi hjelpe hverandre og bli e-postvenner!

Skriv til Mikhail Fedorchenko
mikestranger@mail.ru

(Du trenger ikke lære russisk, vi kan skrive på engelsk og norsk også.)

Hvor mye har du igjen av studielånet ?

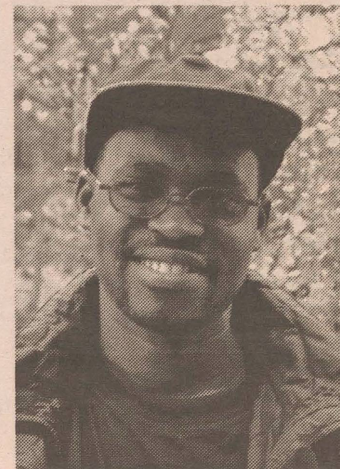
Åse Gunn Fjellhøy, medisin

Jeg har 22.000 igjen etter at husleien og andre utgifter er betalt.

Christian Ekeland, psykologi

Jeg har ikke fått studielånet ennå. Lever på den snille bestemora mi mens jeg venter.

Edward Azare, bioteknologi

Jeg har nettopp fått lånet, og har masse penger igjen. Når man har kone og barn blir planleggingen viktig. Tror du på Gud ?

Søren Hyldeborg, sosialantropologi

Jeg er dansk, og vi dansker mangler aldri noe.

FOTO: HADILILE

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Høsten banker på dørene, mørket sniker seg inn over oss og temperaturen synker til nye dybder. Da er det godt at forelesningene og lesesalene kan by på mye lys og mye varme. Hvis du mot formodning skulle klare å løsrive deg fra fascinerende dypdykk i den akademiske sfære, kan du jo se hva resten av Tromsø har å by på av ekstrakurrikulære aktiviteter.

Onsdag 15. september

Kveldens tema på Blå Rock Café er surf. Børst støvet av surfbrettet og hør på helter som Dick Dale, Link Wray, Man or Astroman? og Satans Pilegrims for å nevne noen.

Siste sjanse til å le seg skakk av Påtryneteaterets jubileumsforestilling *10 år påtryne*. På Subsirkus kl.20.00.

Hålogaland Teaters oppsetning "Ååh, den forbainna virkeligheta". En farse av Per Die-trichson har premiere på kulturhuset.

Har du behov for å filtrere virkeligheten gjennom ei kame-ralinse er Lillehiet stedet, hvor

fotoklubben "Øyet som ser" har møte.

Torsdag 16. september

Internasjonal Seminar tar denne gang opp kampen for ytringsfriheten i Jugoslavia. En ser at regimet stadig snevrer inn retten til ytrings- og organisasjonsfrihet. Er ytringsfrihet mer enn en menneskerett, og har den i så fall funksjoner utover det individuelle plan? I hvor stor grad er et regimes kontroll over ytringsfriheten en trussel mot demokratiet? Som alltid finner dette sted på Mack-kjelleren kl.20.00. Debattanter inkluderer Kjell Arild Nilsen, utenriksmedarbeider ved NTB Oslo.

Litterære Drypp holder skriveverksted i Lillehiet kl. 19.00. Har du en vordende forfatter i magen, møt opp.

Lørdag 18. september

Alle som er interessert i litteratur, bør befinne seg i Bodegaen denne kvelden. Da blir det fest med opplesning og stundtikt.

Hvis du vil oppleve Rein Rock med lokale band som Minus Maja, Mors heimlagde, Presslex og Turdus Musicus, kan du gjøre det i foajeen på Kulturhuset kl. 22.00.

Tromsø Filmklubb viser denne helgen to filmer av Baz Luhrman. Først ut er *Romeo & Juliet* på Verdensteateret kl.14.30.

Søndag 19. september

Tromsø Filmklubb viser andre film av Baz Luhrman, *Strictly Ballroom*. Verdensteateret kl.15.00.

Tirsdag 21. september

Blå Rock Café viser *Vixen*. I denne filmen kan du se desillusjonerte fiskere, en paranoid og illsint neger, en motorsykelklubb med ett medlem og den nymfomane og på alle måter mentalt labile hovedpersonen *Vixen*. Med slike ingredienser må det jo bli en vellykket aften.

Aunegården avholder vinkveld for studenter. Husets får du for 39, eller 160 for flaske. Grei vin som gjør susen midt i andre helflaske.

Onsdag 22. september

Igjen er det tid for litterær diskusjon. Litterære Drypp har skiftet møtested og blir å finne på Skansen kl. 20.00.

Reggae er sannsynligvis en av de mer misbrukte musikkjargrener på denne jord, vi bare nevner dustebandet UB40. Hvis du møter opp på Blå Rock Café vil kveldens tema dreie seg om denne sjangeren (samt ska og dub) slik den skal fremføres, med navn som Peter Tosh, Black Uhuru og Lee Perry i hovedrollene (for å nevne noen).

Torsdag 23. september

Locomotives spiller på Mack-kjelleren i regi av studentsamfunnet. Finn ut om de virkelig er tøffere enn toget.

Internasjonalt Seminar tar for seg vernepliktsordningen. Flere og flere land heller mot en løsning med profesjonell hær. Er vernepliktsordningen en utdatert ordning, skal man

avskaffe verneplikten, eller finnes det andre alternativer? Disse spørsmålene vil bli debattert av bl.a. Øyvind Selle-vold, hovedtillitsvalgt for de sivilvern pliktige og Gullow Gjeseth, redaktør for Norsk Militært Tidsskrift. Dette finner sted på Mack-kjelleren kl.20.00.

Fredag 24. september

Hvis reggae er tingen din, kan du jo møte opp på en intim reggae-aften med Bob Benoni. Denne kvelden finner sted på fotballpuben Bak Mål. Reggae og fotball er tingen.

Det nye plateselskapet til Robert St. Dyrnes, Yellow Snow Records slipper i disse dager sin debutskive *Yellow Snow Compilation Vol.1* med lokale band. I den forbindelse blir det releaseparty på Mack-kjelleren. Band som stiller er ToreBrumm (ex-Jetmotor, nå den slemme broren til Ole Brumm), Semi Norvége, Pulp Vixen og Sister Sinister. Et slikt tiltak for den lokale musikkscene kan jo ikke gå upåaktet hen, oppmøte er herved obligatorisk.

Lørdag 25. september

Tromsø Filmklubb viser *Unlucky Monkey*, en japansk tyv- og røver-film av Sabu, mannen som tidligere har laget bl.a. *D.A.N.G.A.N Runner*. Gå ikke glipp av denne. Verdensteateret kl.14.30.

Søndag 26. september

Latin-Amerikagruppen på uni-

versitetet arrangerer salsaaften på Mack-kjelleren. Så lenge vi slipper å høre på busemannen Ricky Martin, er dette et kjempetiltak.

Mandag 27. september

Sjekk *Austin Powers 60-talls "The spy who shagged me"*. *Shagged* betyr *spermet*. Hvis Tromsø Kino følger slagplanen for september, funker sinnssyke Mike Myers damejakt bra denne mandagen. Fokus.

Tirsdag 28. september

Blå Rock Café viser den om diskuterte filmen *Velvet Goldmine*. Drøm deg tilbake til 70-tallets glamrock, og med et svinetøft soundtrack og masse dop – kan en ønske mer?

Husk vin på Aunegården, du rekker en flaske eller mer mellom sju og halv ti. Sjekk ut vinkjelleren i middelalderrommet innerst i kafeen.

Onsdag 29. september

Skulle du være i det kreative hjørnet, eller ha ønske om det, bør du stikke innom skriveverksted med Litterære Drypp i Lillehiet på universitetet kl. 19.00.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post: nordnorgebanen@yahoo.com ELLER stikk innom glassburet på SVF.

